

Indarkeria sexistaren aurrean erakunde arteko jarduera eta koordinaziorako tokiko I. Protokoloa

Ayuntamiento de Sestao
Sestaoko Udala

2014

**INDARKERIA SEXISTAREN AURREAN
ERAKUNDE ARTEKO
JARDUERA ETA KOORDINAZIORAKO
TOKIKO I. PROTOKOLOA**

SESTAOKO UDALA

2014

Izenburua:

Indarkeria sexistaren aurrean erakunde arteko jarduera eta koordinaziorako tokiko I. protokoloa

Argitaratzailea:

Sestaoko Udala.

Laguntza-teknikoa:

Abella Legal.

Diseinua:

Igor Markaida.

Itzulpena:

Belaxe eta Sestaoko Udaleko Itzulpen Zerbitzua

Onarpen-data:

2014ko abendua.

1	Aurkezpena.....	8
2	Erabakiak	10
3	Arau esparrua.....	12
4	Asmoa eta helburuak	15
5	Printzipio zuzentzaileak	17
6	Definizioak	19
7	Indarkeria sexistaren esanahiari buruz.....	21
8	Emakumeen eskubideak.....	24
9	Esku hartzeko jarraibide profesionalak.....	26
10	Esku hartzearen ibilbidea	29
10.1	Berdintasun zerbitzua	30
10.2	Gizarte zerbitzuak	32
10.2.1	Oinarrizko Gizarte Zerbitzuak	34
10.2.1.1	Esku hartzeko modalitateak.....	35
10.2.1.2	Salaketa.....	37
10.2.1.3	Ostatua	38
10.2.1.4	Jarraipena	39
10.2.1.5	Koordinazioa eta datuen bilketa.....	39
10.2.2	Udal zerbitzu espezializatuak	40
10.2.2.1	Aholkularitza psikologikorako eta orientazio juridikorako zerbitzua	40
10.2.2.2	Gizarte-hezkuntza interbentziorako taldea (EISE)	41
10.3	Udaltzaingoa	41
10.3.1	Printzipio zuzentzaileak.....	41
10.3.2	Eginkizunak.....	42
10.3.3	Jarduera-eremua.....	43
10.3.4	Eskumenak.....	43
10.3.5	Jarduketa-jarraibideak.....	44
10.3.6	Prebentzioa.....	45
10.3.7	Jarduketa	45
10.3.8	Lehenengo diligentziak	45
10.3.9	Ikerketa.....	51
10.3.10	Izapidezko egintza prozesalak.....	52
10.3.10.1	Arreta eta informazioa indarkeria jasaten duenarentzat.....	52
10.3.10.2	Agintaritza Judizialari gertakariaren berri ematea	55
10.3.10.3	Atxiloketa eta eskubideen irakurketa	55
10.3.10.4	Beste egintza prozesal batzuk	56
10.3.11	Jarraipena.....	57
10.3.12	Kautelazko neurriak urratzea edo epaia ez betetzea.....	57

10.3.13	Ebaluazioa.....	57
10.4	Ertzaintza.....	58
10.4.1	Eskumenak eta xedea.....	58
10.4.2	Indarkeria sexista ezabatzeko neurriak	58
10.4.3	Printzipio gidariak	59
10.4.4	Zerbitzuak	59
10.4.5	Jarduketa eta koordinazioa	60
10.4.6	Ebaluazioa.....	62
10.5	Osasun-Zerbitzuak	62
10.5.1	Eskumenak eta ordezkaritza	62
10.5.2	Indarkeria sexista ezabatzeko neurriak	62
10.5.3	Zerbitzuak eta baliabideak.....	63
10.5.4	Jarduketa	63
10.5.4.1	Etxeko tratu txarren aurrean jarduteko jarraibideak.....	66
10.5.4.2	Jarduera jarraibideak eraso edo sexu-abusu kasuetan.....	68
10.5.5	Koordinazioa.....	68
10.5.5.1	Barrukoa	68
10.5.5.2	Kanpokoak.....	70
10.5.6	Ebaluazioa.....	70
10.6	Justizia administrazioa	71
11	Tokiko batzordeak	72
11.1	Batzorde teknikoa	72
11.1.1	Osaera	72
11.1.2	Presidentearen funtzioak.....	72
11.1.3	Batzordearen funtzioak.....	73
11.1.4	Funtzionamendua.....	74
11.1.5	Baldintzak.....	74
11.2	Jarraipen Batzordea	74
11.2.1	Funtzioak.....	75
11.2.2	Printzipioak.....	75
11.2.3	Funtzionamendua.....	76
12	Izaera pertsonaleko datuen babesa	77
13	Adierazpenak eta ekintza publikoak.....	78
13.1	Adierazpenak	78
13.2	Ekintza publikoak	79
14	Prozedura sestaon indarkeria sexistaren kasurik gertatuz gero.	80
15	Jarraipena, hobekuntza eta ebaluazioa	81
15.1	Jarraipena	81
15.2	Hobekuntza eta ebaluazioa	81
16	Komunikazioa.....	83

17 Interpretazioa eta argitalpena.....	84
18 Berrikuspena eta indarraldia	85
19 Sinadurak.....	86
20 Eranskinak	87
III Eranskina Sestaoko eta Bizkaiako baliabide eta zerbitzu interesgarriak. .	88
24 orduko Telefono Arreta Zerbitzua	88
Bizkaiko Foru Aldundia. Gizarte Ekintza Saila. Emakumea eta Familia Zerbitzua	88
Emakumearen aurkako indarkeria koordinatzeko Zentroa	89
Biktimari Laguntza emateko Bizkaiko Zerbitzua	89
Emakumearen gaineko Indarkeria, Etxeko Indarkeria eta Sexu Erasoen Biktimei Laguntza Juridikoa emateko Zerbitzua.....	89
Orientabide Juridikorako Zerbitzua	90
Emakumearen Indarkeriaren gaineko Barakaldoko Epaitegia.....	90
Barakaldoko Guardiako Epaitegia.....	90
Auzitegiko Klinika (Bilbo)	90
Auzitegi Medikuntzako Euskal Erakundea	90
Familia elkartzeko puntua.....	91
Sestaon.....	91
Ertzaintza-Sestaoko komisaldegia	91
Udaltzaingoa	91
Oinarrizko Gizarte Zerbitzuak:.....	91
Emakumeentzako Orientabide Juridikorako Zerbitzua	92
Emakumeentzako Psikologia Arreta Zerbitzua	92
Berdintasun Zerbitzua	92
OSAKIDETZA – Osasun arlotik emandako arreta.....	92
IV Eranskina Emakumeen harrera etxeko eskuhartze plana	94
Sarrera.....	94
Indarkeria sexista jasan eta udalaren harrera-etxean babesa hartu duten emakumeei eta hauen ardurapean daudenei laguntasuna eta laguntza emateko ibilbidea, sestaoko udaleko lehen mailako arretako gizarte zerbitzuetako profesionalen taldearen eskutik.	95
Harrera-etxean babesa hartzen duen unea	96
Harrera-etxean egon bitarteko unea.....	97
Arloka lortu nahi diren helburuak	98
Harrera etxetik irteteko eta uzteko unea.....	99
Harrera-etxean aldi baterako babesa eman ondoren ez da bertan hartzen	
100	
Harrera-etxetik irtetea egonaldia amaitu delako	100
Harrera-etxeko egonaldia bertan behera geratzea	101

1 Aurkezpena

Indarkeria sexista giza eskubideen eta Nazio Batuek onartutako nazioarteko zuzenbide humanitarioaren urraketaren adierazpenetako bat da eta, era berean, emakumeak nahiz gizartea osotasunean garatzeko oztopoa ere bai.

Indarkeria mota hori pandemia bat da, gure gizartearen egiturazko arazoetako bat, eta hainbat modutan ager daiteke: esparru pertsonalean, etxean, lanean nahiz gizartean. Gainera, hainbat hauskortasun-faktoreren eragina izan dezake.

Indarkeria sexista gure gizartearen balio, printzipio eta sinesmenetan oinarritzen da; hau da, gizarte-eraikuntza da, esparru soziokultural androzentriko honetan emakumezkoa gizonezkoaren menpean kokatzen delako eta, erasotzaileen ustez, emakumeek gutxieneko eskubideak ere merezi ez dituztelako.

Gauzak horrela, ezinbestekoa da erasoak ikertzeko, erasotzaileak auzitara eraman eta zigortzeko eta biktimak babestu, lagundu eta osatzeko behar diren neurri guztiak hartzea. Horretarako, baina, biktimek baliabide judizialak, administratiboak, ekonomikoak, sozialak eta beste eskuratuko dituztela ziurtatu beharko dugu, bakoitzaren errealitateari eta beharrezkoen egokituta.

Badakigu jakin zer-nolako garrantzia daukan politikarien bultzadak eta laguntzak, bai eta arazoaren dimentsioa egoki ulertzeak ere.

Sentsibilizazioan, laguntzan, arretan eta babesean parte hartzen duten profesionalen trebakuntza espezializatuak eta horien guztien arteko koordinazioak zeharkako biktimizazioa murrizten lagunduko dute. Erantzun profesionala egoki gauzatzeko, baina, gaur egungo baliabideak hobetzeaz gain, identifikatu diren egoera berriei heltzeko baliabide berriak sortu ere beharko dira.

Premiazkoa eta garrantzitsua da erakunde publiko eta pribatuek, enpresek, elkarte-mugimenduak eta gizarte osoak indarkeria horren kausak eta ondorioak aztertzen laguntzea eta nork bere jarduera-eremuan emakumeen eta gizonen berdintasuna sustatzea.

Emakumeen aurkako indarkeria sexistak oso kostu handiak eragiten ditu; izan ere, baliabide eta zerbitzu zuzenen kostuekin batera, enplegu- eta produktibotasun-galeraren ondorioz sortutako zeharkako kostuak eta ongizate-galerak dakartzanak ere hartu behar dira kontuan.

Emakumeen aurkako edozein bazterkeria erauzi eta bidezko eta berdintasunezko gizartea eraiki ahal izateko, hezkuntzak funtsezko eginkizuna du.

Genero Indarkeriarako Gobernu Ordezkaritzak 2011n egindako makro-inkestaren arabera, elkarrizketatutako emakumeen % 10,9k genero-indarkeria jasan du bizitzan behin gutxienez. Datu horiek Sestaora eramanez gero, bertan errolatuta dauden 14.761 emakumeetatik 1.608 inguruk indarkeria jasan du bizitzako uneren batean.

Datu horiek udalerriko emakumeen aurkako indarkeria zuzenaren errealitate globalaren zati bat baino ez dute islatzen, ez dituztelako kontuan hartzen esparru pertsonalean, etxean, lanean edo gizartean eragiten diren bestelako indarkeria motak, seme-alabek jasaten dutena, indarkeria sinbolikoa eta egiturazkoa... Horregatik, errealitate horren jakitun, Sestaoko Udalak emakumeen eta gizonen berdintasunaren alorreko udal politika publikoen ardatz nagusietakotzat zehaztu du indarkeria sexista.

Espero dezagun prozesu honek emakumeen eta gizonen askatasuna eta berdintasuna benetan gauzatzeko balio izatea, eta batzuen nahiz besteen bizitzakalitatea eta ongizatea hobetzen laguntzea.

2 Erabakiak

- **Lehenengoa.** Sestaon indarkeria sexista jasaten dutenen arreta hobetzeko tokiko jarduera- eta koordinazio-protokoloa sinatzea, koordinazioa hobetu eta erantzuna egoera bakoitzera moldatzeko asmoz.
- **Bigarrena.-** Jarduketak protokolo honetara egokitzea, eta balio berriak bilatzeko eta indarkeria sexistaren inguruko gizarte-mito klasikoak hausteko ahalegina egitea, diskriminazio-eza eta tratu-berdintasuna bultzatzearen bidetik. Horretarako, beharrezkotzat eta ezinbestekotzat jotzen da Sestaoko Udal Berdintasun Zerbitzuarekin lan koordinatua burutzea.
- **Hirugarrena.-** Protokolo honen printzipio zuzentzaileak kontuan hartuta, bertan zehaztutako eskumenen arabera bete eta ezarriko dela ziurtatzea.
- **Laugarrena.-** Protokolo honen edukiak esparru horretako profesionalen artean zabaltzeko ekintzak egitea eta sentsibilizatu eta prestatzeko jarduera etengabe eta espezializatua eskaintzea, gutxienez urtean behin.
- **Bosgarrena.-** Protokolo hau ezarri, abian jarri eta beraren jarraipena egiteko behar diren giza baliabideak eta baliabide material eta teknikoak bideratzea.
- **Seigarrena.-** Indarkeria sexistaren era guztien inguruko ezagutza-oinarria, bera prebenitzeko eta erauzteko bideak eta biktimei laguntzeko moduak ikertzen, aztertzen eta sendotzen laguntzea.
- **Zazpigarrena.-** Arreta bateratu eta koordinatua nahiz gaur egungo zerbitzuen estaldura hobetzea.
- **Zortzigarrena.-** Indarkeria sexistaren aurka lanean ari diren instituzioekin barneko eta kanpoko koordinazio-mekanismoak sortzen/hobetzen laguntzea.
- **Bederatzigarrena.-** Indarkeria sexista jasaten dutenen prekarizazio ekonomikoa prebenitzeko baliabideak indartzea.
- **Hamargarrena.-** Indarkeria sexistaren aurkako politika publikoak diseinatu, koordinatu, jarraitu eta ebaluatzen laguntzea, betiere indarkeria hori jasaten duten pertsonak ahalduztearen ikuspegitik, eta udalerrian, probintzian, autonomia-erkidegoan eta estatuan ezarritako berdintasun-politika publikoen esparruan.
- **Hamaikagarrena.-** Indarkeria sexistari aurre egin behar dioten pertsonak ahalduitzeko banakako eta taldekako prozesuak indartzea.

- **Hamabigarrena.-** Indarkeria sexistaren edozein adierazpide prebenitzeko kanpainak eta ekintzak bultzatzea
- **Hamahirugarrena.-** Esku hartu, jarraipena egin eta ebaluatzeko ibilbideak diseinatu ahal izateko, balorazio-tresna egokiak sortzen, garatzen eta hobetzen laguntzea.
- **Hamalauugarrena.-** Indarkeria sexistaren aurkako beste gizarte-eragile batzuen (ikastetxeen, elkarte-ehunaren, herritarren...) partaidetza sustatzea, Protokoloan ezarritako koordinazio-mekanismoen baitan.
- **Hamabostgarrena.-** Protokoloaren iraunaldian Batzorde Teknikoak eta Batzorde Politikoak egiten dituzten bileretan parte hartzea, bai protokoloa ezartzeari begira, bai ebaluatu eta hobetzeari begira.
- **Hamaseigarrena.-** Erakunde bakoitzak ibilbide aitortua eta genero-alorrean prestakuntza berezia duen pertsona bat izendatzea, eta ordezkari bat, erakunde hori Batzorde Teknikoan ordezkatzeko, eta beste pertsona bat izendatzea Batzorde Politikoan parte hartzeko. Pertsona hauek arduratuko dira kasu bakoitzean erakunde artean egin beharreko lanez.
- **Hamazazpigarrena.-** Udalerrian indarkeria sexistak duen eraginari buruzko informazio zehatzagoa eta fidagarriagoa bilduko duen fitxategi bat sortzea, eta indarreko araudian nahiz protokolo honetan izaera pertsonaleko datuen babesari buruz jasotako printzipio zuzentzaileak zorrotz errespetatzea.
- **Hamazortzigarrena.-** Esku hartzen duen esparru bakoitzerako txostenak eta jarduera-ildo zehatzak prestatzea eta profesionalen artean beharrezko informazio-trukea egitea, indarkeria-sexista prebenitzeko eta gertatzen denean antzeman, lagundu eta jazartzeko.
- **Hemeretzigarrena.-** Indarkeria sexistaren adierazpide zuzen, kultural edo sinbolikoen aurrean, gizartearen eta instituzioen arbuioa zabaltzea.

3 Arau esparrua

Funtsezko giza eskubideekiko, duintasunarekiko, pertsonaren balioarekiko eta emakumeen eta gizonen arteko berdintasunarekiko fedea berrestea izan zen Emakumeen Bazterkeria Era guztiak Erauzteari buruzko Konbentzioaren (CEDAW) izpiritua; hau da, emakumeen aurkako bazterkeria erauzteko eta emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna lortzeko nazioarte hitzarmenik garrantzitsuenetako baten izpiritua. 1979an onartu eta Estatu espainolak 1983an berretsi zuen.

“Gizonaren eta emakumearen artean historikoki desberdinak izan diren botere-harremanen adierazpenetako bat da emakumeen aurkako indarkeria. Botere-harreman horiek emakumea gizonen menpeko eta bazterreko bihurtu dute, eta emakumea osotasunean garatzea ekidin. Emakumearen aurkako indarkeria da emakumea gizonaren menpe kokarazteko funtsezko gizarte-mekanismoetako bat”.

Nazioartean, ezinbesteko tresnak dira Torturaren eta beste Trataera edo Zigor Krudel, Ez-gizatiar edo Apalgarrien aurkako Konbentzioa (1984), Emakumeen aurkako Indarkeria Erauzteari buruzko Adierazpena (1993), Beijingo Adierazpena eta Ekintza Plataforma (1995), eta Emakumearen aurkako Bazterkeria Era guztiak Erauzteari buruzko Konbentzioaren Hautazko Protokoloa (1999)¹.

Bestalde, Europar Batasunak emakumeen eta gizonen arteko berdintasunaren funtsezko printzipioa ezarri zuen 1999ko maiatzaren 1ean Amsterdameko Hitzarmena indarrean jarri zenean. Emakumeen eta Gizonen arteko berdintasunari buruzko 2008ko irailaren 3ko Europako Legebiltzarraren Ebazpenean adierazi zenez, *“emakumeen aurkako indarkeria emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna lortzeko lehen mailako oztopoa da; giza eskubideen urraketarik hedatuenetako bat da eta ez du muga geografikorik, ekonomikorik edo sozialik; era berean, larritzat jotzen da indarkeria hori jasaten duten emakumeen kopurua..”*. Ildo beretik, zera erantsi zuen: *“Azpimarratu egiten du emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna lortzeko,*

¹ Indarkeria sexistaren aurkako borrokaren arau-erreferentzia nagusien laburpena da. Luzeegia litzateke gaiari ikuspegi guztietatik (arrazaz, adina, sexu-orientazioa, desgaitasuna) heltzen dioten lege guztien aipamena egitea.

garrantzitsua dela emakumeen aurkako indarkeria borrokatzea; Estatu kideei eta Batzordeari eskatzen die esparru horretan ekintza bateratuari ekin diezaiotela; Batzordea premiatzen du emakumeen aurkako indarkeriari aurre egiteko neurri gehiago erabakitzearen aukera azter dezala”.

Estatu espainolean, estatuko araubide juridikoa xedatzeko arau nagusia den Konstituzioaren adierazpenak ere hor daude. Adibidez, pertsonaren duintasuna (10.1. artikulua), berdintasun-eskubidea bazterkeriarik ez jasatekoa (14. artikulua), eta ohorearen, pertsonaren eta familiaren intimitatearen eta norberaren irudiaren eskubidea (18.1.), osotasun fisiko eta moralerako eskubidea eta tratu apalgarririk ez jasateko eskubidea (15. artikulua); gainera, askatasuna eta norbanakoaren eta taldeen berdintasuna benetakoa eta eraginkorra izateko baldintzak sustatzeko beharra aldarrikatzen da 9.2. artikuluan.

Estatuko azken urteotako legerian emandako urratsik garrantzitsuenak honako hauek izan dira: herritarren segurtasunari, etxeko indarkeriari eta atzeritarren gizarteratzeari buruzko neurri zehatzak jasotzen dituen irailaren 29ko 11/2003 Lege Organikoa, Etxeko Indarkeriaren biktimak babesteko Agindua arautzen duen uztailaren 31ko 27/2003 Legea eta, azkenik genero-indarkeriaren osoko babeserako neurriei buruzko abenduaren 28ko 1/2004 Lege Organikoa, inflexio-puntu garrantzitsua ekarri zuena. Izan ere, hezkuntzari, gizarteari, prebentzioari, laguntzari eta arretari loturiko alderdiak jasotzen ditu, diziplina anitzeko ikuspegi batetik. Lege horrek bere hedapenetik kanpo utzi ditu indarkeria sexistaren beste adierazpide batzuk, bai eta indarkeria hori jasaten duten seme-alaben beharrianen inguruko garapen berezia ere.

Geroago, eta berdintasun-printzipioa benetan gauzatzeko premiaren aurrean, Emakumeen eta Gizonen arteko Benetako Berdintasunerako martxoaren 22ko 3/2007 Lege Organikoa onartu, eta Zigor Kodea aldatu zen ekainaren 22ko 5/2010 Lege Organikoaren bidez.

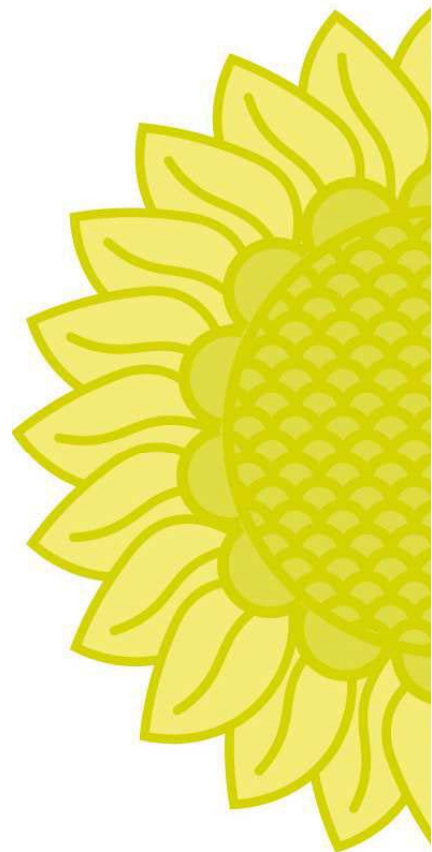
Instituzioen esparruan, Genero Indarkeriarako Gobernu Ordezkaritza eta Emakumeen aurkako Indarkeriaren Estatu Behatokia, Emakumearen aurkako Indarkeriarako Epaitegiak, Fiskaltza espezializatuak, ofiziozko txandak eta jarduketa- eta koordinazio-protokolo ugari ere sortu dira.

Euskal Autonomia Erkidegoari dagokionez, Autonomia Estatutuak, 9.2.b) artikuluan, norbanakoaren eta taldeen askatasuna eta berdintasuna errealak eta eraginkorrak izateko baldintzak sustatzeko eta oztopoak kentzeko agindu konstituzionala berresten die erkidegoko botere publikoei.

Emakumeen eta gizonen arteko berdintasunerako otsailaren 18ko 4/2005 Legeak euskal administrazio publikoentzat lehen mailako helburu estrategikotzat jotzen du emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna. 62. artikuluan jasotzen duenez, foru-eta toki-administrazioek, nork bere jarduera-eremuan, etxeko tratu txarren eta sexu-erasoen aurrean jarduera koordinatu eta eraginkorra ekarriko duten akordio eta protokoloak garatu eta zehaztu beharko dituzte, bakoitzaren errealitatera egokituta, eta laguntza integral eta kalitatezkoa bermatu beharko diete biktimei.

2009an, etxeko tratu txarren biktima diren emakumeen arreta hobetzeko erakunde arteko II. Hitzarmena sinatu zen. Esparru-akordio horrek erakunde sinatzaileek onartutako konpromisoak eta esku-hartze eremu bakoitzerako jarduera-protokoloak biltzen ditu: osasun-eremua, polizia-eremua, judiziala, gizarte-eremua, hezkuntza-eremua eta Abokatuen Elkargoak.

Azkenik, testuinguru juridiko horretan, azpimarratzekoa da emakume eta gizonen arteko berdintasunari begira eta emakume eta gizonen arteko berdintasun-planei begira foru-arauek eta udal-ordenantzek duten eginkizun garrantzitsua.

4 Asmoa eta helburuak

Erakundeek arreta egokia, espezializatua, bizkorra, koordinatua, eraginkorra eta kalitatezkoa ematea, eta arreta hori betiere indarkeriari aurre egin behar dieten pertsonen egokitatea egotea da (eta ez alderantziz) protokolo honen asmoa.

Protokolo honek arreta-sistema artikulatu eta homogeneoa egituratu nahi du, toki-mailan erakunde arteko koordinazioan aurrera egiteko moduan eta diziplina anitzeko ikuspegitik abiatuta, eremu erkideak sustatzeko moduan.

Agiri hau etengabe aldatu eta errealitatera egokitzeko bokazioz jaio da eta, indarkeria-egoera posible guztiak biltzerik ez badu ere, "Definizioak" atalean deskribatzen den bezala, indarkeria sexistari aurre egin behar dioten pertsonak lagundu eta babesteko behar diren mekanismoak ezarri nahi ditu, udalerrriaren ezaugarri bereziak kontuan hartuta.

Protokolo hau arretaren esparruan zentratzen da.

Beste funtsezko alderdi batzuk, hala nola prebentzioa, sentsibilizazioa, kontzientziazioa, prestakuntza, etab. beste udal baliabide batzuen esparruan kokatzen dira, hala nola Sestaoko emakume eta gizonen arteko berdintasun-planen esparruan, edota foru-, erkidego- edo estatu-mailan emakume eta gizonen arteko berdintasuna garatzeko gainerako politika publikoen esparruan.

Honako hauek dira protokoloaren helburuak:

- Indarkeria sexista goiz antzematen, prebenitzen eta erauzten laguntzea.
- Parte hartzen duen zerbitzu profesional bakoitzaren jarduketa-jarraibideak zehaztea, argi jakiteko zer egin behar den, noiz egin behar den eta eskumena norena den, betiere indarrean dagoen araudia eta erakunde arteko akordioak oinarri hartuta.
- Erakunde arteko lankidetzaren bultzatzea.
- Erakunde sinatzaileek ematen duten arreta, laguntza integrala eta babesa hobetzea, eta bertako profesionalen konpetentzien prestakuntza espezializatua sustatzea.

- Indarkeria sexistaren alorreko osoko arretarako zerbitzu eta baliabideen eraginkortasuna hobetzea, betiere indarkeria hori jasaten duten emakumeen ahalduntze indibidualean eta kolektiboan oinarrituta.
- Indarkeria sexista betikotzen duten gizarte-egiturak eta kultura-estereotipoak erauztea.

5 Printzipio zuzentzaileak

Erakunde sinatzaileetako profesionalek egiten dituzten esku-hartzeak eta ematen duten laguntzak honako printzipio hauek bete beharko dituzte:

- **Kooperazioa, koordinazioa eta lankidetzak.** Erakunde guztiak lankidetzan arituko dira, artatutako pertsonaren egoera pertsonalari egokitutako erantzun koordinatua eskaini ahal izateko. Era berean, protokolo honen Batzorde Teknikoari edota Batzorde Politikoari jakinaraziko zaie baldin eta gabeziaren bat, hutsen bat edo hobetzeko alorren bat identifikatzen bada.
- **Prebentzioa, arreta integrala, espezializatua eta pertsonalizatua.** Esku-hartze profesionalaren eta egiten diren ekintzen eta politika publikoen erdiguneak zera izan behar du: prebenitzea eta ematen den arreta hobetzea, Sestaoko herritarrak indarkeria sexistarik gabe biziko direla ziurtatu ahal izateko.
- **Konfiantza eta hurbiltasuna.** Indarkeria sexistari aurre egiten dioten pertsona guztiak hartu eta zainduko dira, salaketa ipini ala ez. Hurbiltasun emozionala eta geografikoa ezarriko da pertsona horrekin, beraren errealitatearen ezagutzen oinarrituta. Ez da egongo baliabideak eskuratzeko inolako baldintzarik. Hau da, baliabideak ez dira biktima norabide zehatzen batean aritzearen menpe egongo, ez eta adostutako esku-hartzeak onartzearen menpe ere.
- **Lehentasuna.** Indarkeria sexistari aurre egin behar dioten pertsonen arreta eta laguntza izango da betiere lehentasuna.
- **Berdintasuna.** Batetik, genero-ikuspegia zainduko da erakunde eta profesionalen jarduera guztietan eta, bestetik, arreta eta baliabideetarako sarbidea bermatuta egongo da, baldintza pertsonalagatik edo sozialagatik inolako bazterkeriarik egin gabe. Dauden informazioa eta baliabideak desgaitasunen bat duten pertsonetara eta udalerrian nagusi diren hizkuntzetara egokituko dira. Gizarte-babeseko sareko oinarritzko prestazioak eskuratzeko, udalerrian bertan errolatuta egotearen garrantzia azpimarratuko da.
- **Eraginkortasuna eta bizkortasuna.** Indarkeria sexistaren ezaugarriak direla eta, zeharkako biktimizazioa (indarkeria sexista jasaten duten pertsonen aurkako tratua txar osagarria, organismo arduradunek egindako esku-hartzearen gabeziaren ondorio zuzenagatik edo zeharkakoagatik, bai eta beste eragile batzuen jarduketara okerrengatik) saihestuko duen erantzun profesional, eraginkor eta bizkorra bermatuko da.

- **Segurtasuna eta babesa.** Artatutako pertsonen osotasun pertsonala lehenetsiko da eta konfidentzialtasuna eta lasaitasuna eskainiko dituen leku bat egokituko da, batez ere salaketa ipintzeko unean.
- **Aniztasuna.** Emakumeen berezitasunei arreta egingo zaie, bakoitzaren kultura, erlijioa, sexua edo beste edozein egoera pertsonal eta sozial kontuan hartuta. Era berean, emakume bakoitzaren beharrian bereziak zainduko dira, emakumearen inolako berezitasunek ez duelako justifikatzen beraren giza eskubideak urratzea.
- **Emakumeen banakako eta taldekako ahalduntzea,** horren baitan sartuta ahalduntze subjektiboa, kulturala, fisikoa, ekonomikoa, antolaketakoa, soziala eta politikoa.

6 Definizioak

Indarkeria sexistaren inguruko eztabaida terminologikoa oso zabala da eta bere baitan hartzen dituen indarkeria motak ere ugariak dira, guzti-guztien sustraia bat bera izan arren.

Nazio Batuek “*emakumearen aurkako indarkeriatzat*” definitzen dute:

Sexu femeninoko kidea izatean oinarritutako indarkeria-ekintza oro, emakumearen aurkako min edo sufrimendu fisiko, sexual nahiz psikologikoa eragiten duena edo eragin lezakeena, bai eta halako ekintzak egitearen mehatxua, hertsatzea edo askatasuna arbitrarioki kentzea ere, izan bizitza publikoan, izan bizitza pribatuan.

Emakumearen aurkako indarkeriak honako ekintza hauek biltzen dituela jotzen da, baina beste batzuk ere izan daitezkeela jakinik:

- a) Familian gertatzen den indarkeria fisikoa, sexuala eta psikologikoa, horren barruan sartuta tratu txarrak, etxean neskatoen aurkako sexu-gehiegikeriak, doteari lotutako indarkeria, senarrak bortxatzea, emakumeen genitalak moztea eta emakumeei kalte egiten dieten beste ohitura batzuk, familiako beste kide batzuek eragindako indarkeria, eta esplotazioari lotutako indarkeria;*
- b) Komunitate barruan oro har eragindako indarkeria fisiko, sexual eta psikologikoa, horren barruan sartuta lanean, ikastetxeetan eta beste leku batzuetan egindako bortxaketak, sexu-gehiegikeriak, -jazarpenak eta -larderiak; emakumeen salerosketa eta derrigortutako prostituzioa;*
- c) Estatuak eragin edo onartutako indarkeria fisiko, sexual eta psikologikoa, edonon gertatuta ere.*

Genero Indarkeriaren aurkako Osoko Babeserako Neurriei buruzko abenduaren 28ko 1/2004 Lege Organikoak honako indarkeria hau hartzen du bere baitan: “*emakumeenganako diskriminazioaren, desberdintasun-egoeraren eta gizonen botere-harremanaren adierazpide gisa, emakumeen aurka erabiltzen den indarkeria, senarrek edo senar ohiek erabilitakoa edota, elkarrekin bizi izan gabe ere, emakumeekin antzeko afektibotasun-lotura izan dutenek erabilitakoa. Indarkeria horren baitan sartzen dira era guztietako indarkeria fisiko eta psikologikoak, bai eta sexu-askatasunaren aurkako erasoak, mehatxuak, derrigortzeak eta askatasuna arbitrarioki kentzea ere*”.

Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako otsailaren 18ko 4/2005 Legeak honela definitzen du indarkeria mota hori: *“sexua dela eta, emakumeen aurka egiten den edozein bortxazko ekintza, kalte fisiko, sexual edo psikologiko, edota emakumearen sufrimendua eragiten duena edo eragin lezakeena, bai eta halako ekintzak egiteko mehatxuak, hertsatzeak, eta askatasuna arbitrarioki kentzea ere, izan bizi-tza publikoan, izan bizi-tza pribatuan”*.

Bestalde, Amerikako feministek *“femizidioa”* eta *“feminizidioa”* terminoa garatu dute. Feminizidio terminoa, berrikitan RAEk sarrera ematea onartu duena, Marcela Lagardek garatu du:

“Feminizidioaren kategoria feminismoaren ondare teorikoaren baitan kokatu behar da. Diana Russellek eta Jill Radfordek 'Feminice. The politics of woman killing' lanean (1992) adierazitakoa oinarri hartuta garatu nuen. 'Femicide' 'femizidio' itzul daiteke. Femicidetik feminizidiora joan nintzen, gaztelaniaz femizidioa homizidioaren pareko hitza delako eta soilik emakumeen hilketak esan nahi duelako. Gure egileen ustez, femizidioa emakumeen aurkako gorroto-krimena da; hau da, euren aurkako indarkeria mota guztien multzoa, batzuetan, hilketak eta suizidioak ere eragiten dituenak.

Halako krimenak denboran iraun ahal izatea ahalbidetzen duen beste kontu bat ere identifikatzen dut: zuzenbide-estatuaren ahultasuna edo zuzenbide-estaturik eza, egoera horretan indarkeria mugarik gabe birproduzitu eta hilketak zigorrik gabe gelditzen direlako. Horregatik, terminoak bereizteko asmoz, feminizidioa hitza lehenetsi nuen, instituzioen gabezia nagusitzen denean gertatzen diren krimenak nahiz neska eta emakumeen bahiketa eta desagertzeak biltzen dituzten gizateriaren aurkako delitu guztiak izendatzeko. Zigorgabetasuna eragiten duen zuzenbide-estatuaren etena da. Horregatik dio feminizidioa estatu-krimena dela. Argitu egin behar da feminizidioak gudaldietan nahiz bakealdietan gertatzen direla”.

7 Indarkeria sexistaren esanahiari buruz

- Protokolo honen ondorioetarako, indarkeria sexistatzat joko da emakumeek aurre egin beharreko edozein indarkeria mota, baldin eta beraren ondorioz kalte fisikoa, sexuala, psikologikoa nahiz sufrimendua sortzen bazaie edo sortzeko arriskua badago, horren barruan sartuta mehatxuak, hertsatzeak eta askatasuna arbitrarioki kentzea, izan eremu publikoan, izan eremu pribatuan.

Badaude sexu-indarkeriaren adierazpen oro biltzen dituen elementu erkide batzuk, indarkeria horren helburutik sortzen diren bi erreferentzia handiren inguruan. Alegia, batetik emakumeen gaineko kontrola lortzea, eta bestetik kultura zehatz batean oinarritutako arrazoiak erabiltzea; hau da, gizonezkoek emakumeen aurkako indarkeria erabiltzeko eskubidea dutela, dela euren irizpidea inposatzeko, dela irizpide horretatik aldendu dena "zuzentzeko".

Dena dela, gogoan izan behar dugu emakumeek jasaten duten indarkeria sexistaz gain, zentzu zabalagoan ematen den indarkeria matxista bat dagoela eta horrek espazio fisiko eta sinboliko guztietan emakumeei ez ezik betiko sexu/genero/sexualitate eskema apurtzen duten emakume eta gizonei ere eragiten diela, baita beren egitura biologikotik sexu-jokabideetaraino eskema hau desafiatzen duten gorputzak ere (intersex, transgenero, e.a.). Indarkeria matxista honetan lesbofobia, bifobia, homofobia, transfobia eta beste ere sartuko lirateke.

- **Egiturazko indarkeriatzat** joko da desberdintasunen eta bidegabekeriaren ondorioz sortutako sistema-indarkeria. Izan ere, indarkeria horren ondorioz, baliabideak eta onurak ez dira maila berean eskuratzen, erabakiak hartzean bazterketa sortzen da, giza beharrianak ez dira egoki betetzen, bizi-kalitatea narriatu egiten da eta, azken batean, gizakien potentzialtasuna benetan garatzea oztopatzen da.
- **Indarkeria sinbolikotzat edo kulturaltzat** joko da indarkeria zuzena eta egiturazko indarkeria justifikatu, legitimatu eta betikotzen duena, jakinez edo jakin gabe, indarkeria horiek bidezkotzat, beharrezkotzat edo saihestezintzat jotzen laguntzen duelako. Hau da, indarkeriak irauteko, bera justifikatuko duen gizarte-multzoa behar da. Indarkeria hori gizarteratzeko bektoreetako batzuk dira erlijioa, hizkuntza, hedabideak, familia, hezkuntza eta abar.
- Hainbat alderdi hartu behar ditugu aintzat, ezinbestez:

1. Indarkeria guztiak.

Indarkeria zuzena, sinbolikoa edo egiturazkoa izan daiteke, beraren adierazpide eta era guztietan.

Politika publikoek indarkeria era guzti horiek erauzteko borrokatu behar dute.

Sexu-indarkeria zuzena honela gauzatzen da:

- a. **Indarkeria fisikoa:** emakumearen gorputzaren aurkako edozein indar-ekintza edo egin ezeko ekintza, min fisikoa edo kaltea eragiten diona edo eragin liezaiokeena.
- b. **Indarkeria psikologikoa:** emakumea gutxiestea edo sufriaraztea dakarren eta apropos egiten den edozein jokabide edo ez-egite, mehatxuen bidez, apalaraziz, obediencia edo menpekotasuna aginduz, hitzez hertsatuz, irainduz, bakartuz edo askatasunaren edozein esparru mugatuz.
- c. **Sexu-indarkeria:** emakumeek onartu ez duten edozein sexu-ekintza, horren baitan sartuta indarrez erakutsaraztea, behatzea eta behartzea, beldurraraztea, menpeko bihurtzea edo emozionalki manipulaztea, eta sexu-harremanak izatera behartzea, erasotzailea emakumearen ezkontidea izan ala ez, bikotekidea izan ala ez, ahaidea izan ala ez, eta harreman afektiboa izan ala ez.
- d. **Indarkeria ekonomikoa:** emakumearen eta, hala bada, seme-alaben ongizate fisikorako eta psikologikorako behar diren baliabideak borondatez eta arrazoirik gabe kentzea, eta emakumearenak diren edo familian edo bikotean partekatzen diren baliabideak derrigorrez mugatzea: banku-kontuak erabiltzeko aukera mugatzea, elikagaien pentsioa edo osabidezko pentsioa ordaintzeko derrigorra apropos ez betetzea, etab.
- e. **Gizartean erabilitako indarkeria:** emakumearen ezkontidea izan ala ez, bikotekidea izan ala ez, ahaidea izan ala ez, eta harreman afektiboa izan ala ez.

2. Indarkeria hori erabiltzen den eremu guztiak.

- a. Bikote-esparruan erabilitako indarkeria.
- b. Familia-esparruan erabilitako indarkeria.
- c. Lan-esparruan erabilitako indarkeria: sexu-jazarpena eta sexuagatiko jazarpena.

- d. Gizartean edo komunitatean erabilitako indarkeria: sexu-askatasunaren aurkako lege-haustea, emakumeen genitalen mutilazioa, derrigortutako ezkontzak, gatazka armatuen ondoriozko indarkeria, emakumeen sexu-eta ugalketa-eskubideen aurkako indarkeria, etab.

Funtsezkoa da protokoloa sinatu duten erakundeek eta bertako profesionalek erakunde-barneko administrazio-prozeduretatik harago begiratzea eta indarkeria sexistaren adierazpen guztiei osotasunetik heltzeko urratsa egitea.

8 Emakumeen eskubideak

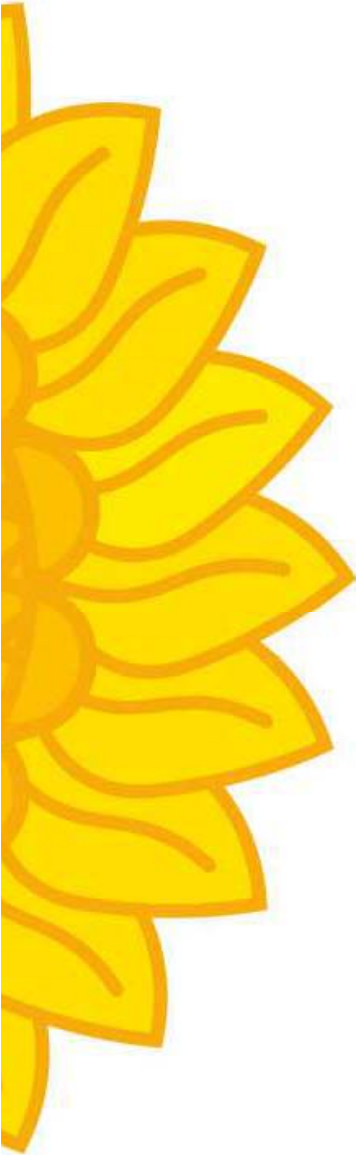
Honako hauek dira bikotekidearen edo bikotekide ohiaren sexu-indarkeria zuzenari aurre egin behar dioten emakumeen eskubideak, Genero Indarkeriaren aurkako Osoko Babeserako Neurriei buruzko abenduaren 28ko 1/2004 Lege Organikoaren arabera:

1. Informazioa izateko eskubidea.
2. Gizarte-laguntza osoa izateko eskubidea.
3. Babesa eta segurtasuna jasotzeko eta, beharrezkoa denean, bera eta, hala bada, beraren familia profesional batek lagunduta egoteko eskubidea.
4. Doako, berehalako eta espezializatutako laguntza juridikoa izateko eskubidea.
5. Beraren egoera psikologikoa aztertu eta horren arabera arreta espezializatu jasotzeko eskubidea.
6. Lan-eskubideak.
7. Gizarte Segurantzaren alorreko eskubidea, alarguntasun-eskubidea barne.
8. Enplegu-alorreko eta laneratzeko eskubidea.
9. Eskubide ekonomikoak.
10. Berehala eskolatzeko eskubidea.
11. Beraren eta zaintzapean dituen seme-alaben datu pertsonalak babesteko eskubidea. Hartara, berariaz onartuta baino ezingo dira bildu eta laga.
12. Lehen arreta eskainiko dion organismo, zerbitzu eta profesional bakoitzak arreta osoko mekanismoak abian jartzeko eskubidea. Hala, adostutako jarduketa-jarraibideen arabera, ahalik eta lasterren jakinaraziko die gainerako profesional eskudunei.
13. Funtzionario publikoen eskubidea.
14. Atzerritarren eskubidea.

Lege-hauste baten biktima diren heinean, beste eskubide batzuk ere aitortzen zaizkie:

- Salaketa egiteko eskubidea.

- Etxeko indarkeriaren biktimak babesteko agindua arautzen duen uztailaren 31ko 27/2003 Legeak jasotzen duen babes-agindua eskatzeko eskubidea.
- Erasotzailearen aurrean ez deklaratzeko eta bere segurtasuna eta ongizate emozionala bermatzeko bide guztiak erabiltzeko eskubidea.
- Zigor-prozeduran parte hartzeko eskubidea.
- Gauza berreskuratzeko, mina konpontzeko eta kalte-ordainak jasotzeko eskubidea.
- Jardunbide judizialei buruzko informazioa jasotzeko eskubidea.
- Duintasuna eta intimitatea babesteko eskubidea.
- Lege-hausteen biktimentzako laguntzak.

9 Esku hartzeko jarraibide profesionalak

1. Arreta ematen zaion pertsona bakoitzak ezaugarri eta errealitate bereziak eta bereiziak ditu eta, horregatik, jarduketa profesionalak horretara egokitu beharko du, eta ez alderantziz. Arazo hori are nabarmenagoa da gutxiengoak, immigranteak (horrek dakarren aniztasun etnikoa, kulturala, hezkuntzakoa eta erlijiosoa tartean dagoela), gizartean baztertuta daudenak, sexu-esplotazioa jasaten dutenak, desgaitasunen bat dutenak, landa-eremukoak, adinekoak, drogamenekoak, etab. kontuan hartzen baditugu.

Kolektibo horiek indarkeria sexistarekiko duten ahultasuna dela eta, profesionalak arreta berezia eskaini behar diete.

2. Erabakiak hartzeko euren erritmoak errespetatu behar dira, eta beti gogoan izan behar da bizi izan duten errealitateak suntsiketa psikologikoa ez ezik, konfiantza, autoestimu eta ekimen gabezia ere eragin ahal izan dietela. Ez da euren ordezkariak erabaki behar; guztiz bestela, beraiei aliatu bihurtu behar dugu eta gure ezagutzak eta esperientziak euren esku jarri, beraiek eta ez beste inork har ditzaten euren dagozkien erabakiak.
3. Profesional bakoitzak ageriz nahiz zeharka egindako eskaerari erantzun dio. Emakume horien hitzak entzun eta ulertzea izango da beraiei lotsa, estresa eta estigmatizazioa murrizteko bidea.

Gogoan izan “indarkeria sexistari aurre egin behar dion pertsonaren” estereotipoa kultura-, ekonomia- eta gizarte-maila apaleko pertsonarekin lotzen dela, eta bikotekideak edo bikotekide ohiak eragindako indarkeria fisikoari eta psikologikoari egin behar izaten diola aurre. Ondorioz, indarkeria sexista jasaten edo jasan duen emakume asko ez dira estereotipo horrekin identifikatzen eta ez dute ulertzen eta barneratzen zenbat indarkeria mota sartzen diren indarkeria sexistaren baitan, are gehiago bizi izan den edo bizi den indarkeriarekiko kontzientzia oso aldakorra eta subjektiboa izanik.

Ezinbestekoa izango da udalaren, aldundiaren, erkidegoaren eta estatuaren baliabideei buruzko ezagutza global eta eguneratua izatea, bai eta maila guztietako araudiak aitortzen dituzten eskubideena ere. Aurkezten zaizkien eskaerak errealitatera egokitu beharko dituzte, emakumearen defentsa-estrategiak berreskuratu eta berreskurapen-prozesuaren maila guztietan beraren inplikazio aktiboa indartu beharko dute. Hala, ahaldunduntze-prozesua bultzatzeko baliagarriak gertatu ahal zaizkion esparruak antzeman eta jakinarazi beharko dizkiote. Garrantzitsua da emakumearen gaitasun eta baliabide pertsonalak

nabarmenduko dituen ikuspegi batetik lan egitea, baliabide eta gaitasun horiei esker lortu baitute bizirik irautea.

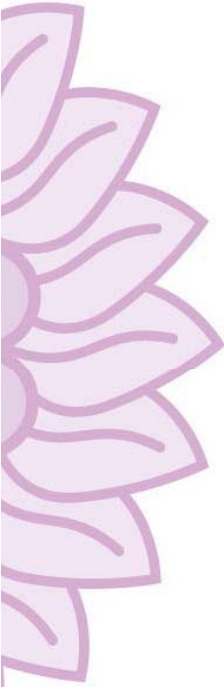
4. Elkarriketari begira, profesionalak emakumea bakarrik hartzeko ahalegina egingo du, leku lasai eta pribatu batean, konfidentzialtasuna eta intimitatea sendotzeko moduan. Behar den denbora guztia erabiliko du, eta jarrera enpatikoa mantendu, errudun- edo anbibalentzia-sentimenduak erauzteko ahalegina egiten. Ez da inoiz kontakizuna zalantzan jarriko, eta emakumearen ideiak ordenatzen lagunduko dio. Lotuko diren telefono-deietan eta bisitetan kontu egingo da..
5. Nahitaezkoa da artatutako emakumeek hartzen dituzten erabakien inguruko esku-hartze ildoak zehaztea, batez ere prozesuaren une kritikoetan. Esku-hartze profesionalaren azken asmoa emakumearen gaitasunak indartzea izango da. Hala, aldi baterako laguntza izango dela pentsatu behar dugu; laguntza eraginkor eta efizientea.

Profesionalak jakitun egon behar du emakumeak aurre egin behar dion indarkeriarekiko "joan-etorriak" egin ditzakeela, baina beraren asmoa ez dela, inolaz ere, berari lagunduko dioten profesionalak "nahastea", ez eta baliabideez probetxua ateratzea ere.

Esku-hartzeak prozesu hori kontuan hartu, ulertu eta bultzatu behar du. Emakumearen erabakiak onartuz gero, indarrak alferrik xahutzen direlako pertzepzioa murriztu edo desagertu egiten da. Emakumeei eurei dagokienez, erabakiak aurrera ezin ateratzeak sortzen dien larritasuna eta lotsa murrizten dute eta, horrela, zerbitzu horietatik urruntzeko arriskua gutxituko dugu, emakumearen ahalduntze pertsonalerako prozesuan funtsezko laguntza direla kontuan hartuta.

6. Kontuan izan behar dugu udalerriaren tamaina dela eta, zaila dela indarkeria sexista jasaten dutenen nahiz eragiten dutenen izenak ezkutuan gordetzea, eta zaila dela, era berean, udal baliabideak (harrera-etxeak, etab.) ezkutuan mantentzea. Udalerri arteko koordinazioa ezinbestekoa da emakumeen segurtasuna, arreta eta babesa ziurtatzeko eta esku-hartze eraginkorragoa egiteko.
7. Indarkeria sexistaren eragilearekiko menpekotasun ekonomikoa agertzen den kasuetan, erakunde sinatzaileek, nork bere eskumenen esparrutik, autonomia pertsonala eta ekonomikoa lortzen lagunduko diete eta prestakuntzan nahiz gizarteratzeko, laneratzeko eta etxebizitza eskuratzeko alorretan eskumena duten instituzioekin lankidetzan aritzeko baliabideak ezarriko dituzte.

8. Jarduera profesionalak ez du laguntza hutsera, biktimismora eta etnozentrismora jo behar; izan ere, indarkeria gainditzeko, jarduera profesionala etika feministaz janzten duten profesional inplikatuak behar dira. Esku-hartze okerrak kaltea areagotu eta emakumearen ahultasuna handituko luke.
9. Mezu argi eta biribila helarazi behar zaie: pertsonak indarkeria matxistatik libre bizi izateko eskubidea dugu.

10 Esku hartzearen ibilbidea

Nahiz eta protokolo honetan zehaztutako jarduera- eta koordinazio-bideak goi-mailako instantziek generoko eta etxeko indarkeria kasuetarako eta sexu-askatasunaren aurkako lege-hausteetarako zehaztutako bideen menpe egon, indarkeria sexistaren gainerako egoeretan ere protokolo honetan zehaztutako terminoetan laguntzeko, arreta emateko eta koordinatzeko konpromisoa hartzen dute erakunde sinatzaileek.

Indarkeria sexistaren kasu guztietan, erakunde guztiek:

- Artatutako pertsonari jakinaraziko diote izaera pertsonaleko datuak jaso eta emateko baimena ematea komeni dela, horrek instituzioen laguntza eta koordinazioa errazten duelako. Horretaz gain, baina, datu pertsonalak eskuratu, zuzendu, aurka egin eta deuseztatzeko eskubideak ere badituela jakinaraziko zaio. Horretarako, protokolo honen II Eranskinetan datuak bildu eta lagatzeko baimenerako eredia erabiliko da erreferentziatzat hartuta.
 - Emakumeak datu pertsonalak bildu eta lagatzeko baimena emango balu, bera artatzen duen profesionalak, hurrengo lanegunean, datuak bildu eta lagatzeko orria eta datu pertsonalen orria helaraziko die Batzorde Teknikoko kideei.
 - Datu pertsonalak bildu eta lagatzeko baimenik emango ez balu, salaketa jarri ala ez, esku-hartze integralean horrek dakartzan mugen berri emango dio profesionalak emakumeari. Kasu horretan, Berdintasun Zerbitzuari datu bereiziak helaraziko dizkio hilerok, identifikazioa galarazteko moduan.
- Eskura dauden baliabide eta zerbitzuei buruzko informazioa emango diote hobekien ulertzen duen hizkuntzan, eta emakumearen egoera zehatzari egokituta.

Argi eta garbi azaldu behar zaio datu pertsonalen babesak duen garrantzia, datu horiek eskuratu, zuzendu, aurka egin eta deuseztatzeko eskubideak izango dituela, baina baimen hori ezinbestekoa dela beraren datuak protokoloan parte hartzen duten gainerako instituzioei helarazteko

10.1 Berdintasun zerbitzua

1. Berdintasun Zerbitzua arduratzen da berdintasunerako eta indarkeria sexistaren aurkako udal politikak bultzatzeaz, koordinatzeaz, jarraipena egiteaz eta ebaluatzeaz. Gaur egun Berdintasun Teknikari batek osatzen du.
2. Berdintasun Zerbitzua arduratuko da hirugarren sektorearekiko koordinazioaz, eta indarkeria sexistaren inguruan eta protokolo honetan zehaztutako esku-hartzerako bideen inguruan behar lezaketen informazioa emateaz. Indarkeria sexistaren hedadura osoaz jabetzeko, Berdintasun Zerbitzua Sestaon immigranteekin ari diren elkarteekin, elkarte feministekin, emakume-elkarteekin, desgaitasuna duten pertsonen elkarteekin eta abarrekin harremanetan eta lankidetzan estuan arituko da. Izan ere, horri esker, Batzorde Teknikoko profesionalen esku-hartzea optimizatzeko aholkuak eman ahal izango ditu, kulturari, aniztasunari, eta abarrei buruzko ezagutza indarkeria sexistaren gaineko espezializazioarekin bilduta.
3. Berdintasun Zerbitzuak udal sailei aholkuak eman ahal izango dizkie, beraien esku-hartzea emakumeen eta gizonen berdintasunaren alorreko politika publikoen esparruan kokatuta egon dadin.
4. **Arreta.**

Berdintasun Zerbitzuak ez du laguntza zuzeneko lanik egiten indarkeria sexista kasuetan, baina horren berri izan edota laguntza eskabidea jasoz gero, jardun-ildoak ezartzen dira.

- a. Berdintasun Teknikariak, telefonoz edo aurrez aurre, indarkeria sexista jasaten duen pertsona baten laguntza-eskaera jasoko balu, protokoloa sinatu duten gainerako erakundeekin koordinatuko da berehala, betiere egoera zehatz hori kontuan hartuta.
- b. Laguntza jaso duen emakumeak gizarte-zerbitzuetara joan nahi izango ez balu:
 1. Berdintasun Teknikariak jakinaraziko dio zer baliabide espezializatu dagoen udalean, aldundian eta erkidegoan, zer eskakizun dauden eta zer gestio egin behar diren horiek

eskuratzeke, beraren arazoari osoko arreta eskaintzeko moduan.

2. Berdintasun Teknikariak emakumearen etxera edo dagoen lekura joateko beharra baloratuko du, eta gizarte-langilearen eta poliziaren laguntza eskatu ahal izango du, horren beharra dagoela irizten badio.
3. Berdintasun Teknikariak laguntza profesionala eskainiko dio emakumeari, eta jakinaraziko dio zer-nolako garrantzia duen beraren datu pertsonalak bildu eta lagatzeko baimena emateak, osoko laguntza jasotzeko begira.
 - a. Emakumeak baimena emango balu, Berdintasun Teknikariak, hurrengo lanegunean, lagatzeko baimenaren orria helaraziko die emakumeak baimendutako erakundeei. Orri hori jaso ondoren eta hurrengo 2 lanegunen barruan Gizarte Zerbitzuak emakumearekin telefono bidez harremanetan jarriko dira, hurrengo bost lanegunen barruan jarduketa-plana zehazteko hitzordua lotzeko. Telefono-bidezko harremana posible ez balitz, eskutitz ziurtatua helaraziko diote hitzorduaren data eta eguna zehaztuta.
 - b. Baimena emango ez balu, Berdintasun Teknikariak jakinaraziko dio esku-hartze profesionalean mugak izango dituela, eta protokoloan parte hartzen duten gainerako profesionalen esku-hartzea onartzen ez badu, ezin izango diotela behar duen laguntzarik eskaini.
4. Osasun-arreta behar duten lesioak ikusiz gero edo, ikusgarri egon ez arren, halakorik egon daitekeela pentsatuz gero, Berdintasun Teknikariak Ertzain-etxera lagunduko dio, emakumearekin batera erabakiz gizarte-langilea edo poliziak eurekin batera joatea komeni ote den, behar diren diligentziak egin eta osasun-zentrorra laguntzeko. Lesioen partearen kopia eskatzearen garrantziaren berri emango zaio.
5. Sexu-askatasunaren aurkako lege-haustea bada, Ertzaintzarekin telefono-bidez harremanetan jarriko da, dagokion prozedura abian jartzeko eta Gurutzetako Ospitalera laguntzeko. Ertzaintzak aurretiaz ospitalera deituko du eta emakumea aztertu eta laginak hartzeko behar diren gestioak

aurreratuko ditu. Berdintasun Teknikariak pertsonarekin batera adostuko du gizarte-langilearen eta poliziaren laguntza behar izango ote duten.

Gorputza ez garbitzeak, arropa ez aldatzeak, ez edateak eta ez jateak duten garrantziaren berri emango zaio, zigor-prozedurari begira beharrezkoa izan litekeen laginik ez suntsitzeko.

6. Artatutako pertsona adingabea bada, Sestaoko Udaleko oinarritzko gizarte zerbitzuetara joatearen garrantziaren berri emango zaio, haren bidez Bizkaiko Foru Aldundiko zerbitzuekin behar diren gestioak egin ahal izango dituelako, beharrezkoa den kasuetan.
7. Larrialdia izanez gero, Berdintasun Teknikariak ahalik eta lasterren lotuko du hitzordua Sestaoko Udaleko oinarritzko gizarte-zerbitzuekin, betiere hitzordua eskatu eta hurrengo 72 orduetan.

5. Koordinazioa eta jarraipena.

1. Berdintasun Zerbitzua protokolo honetako 9. puntuan deskribatutako Batzorde Teknikoko eta Politikoko Zuzendaritzaz arduratuko da.
2. Hilean behin, Berdintasun Zerbitzuak, datu-base bakarrean jaso eta bateratuko ditu parte hartu duten eragileek artatu dituzten indarkeria kasuei buruzko datu guztiak.
3. Urtean behin, Sestaoko Udaleko Berdintasun Zerbitzuak indarkeria sexistari buruzko datuak eskatuko dizkio Ertzaintzaren Segurtasun Koordinazioko Zuzendaritzaren estatistika-erregistroari, Sestaoko Ertzain-etxearen partaidetza aktiboarekin.

10.2 Gizarte zerbitzuak

1. Sestaoko udal gizarte-zerbitzuak Sestaoko Udalaren zerbitzu publikoak dira, eta indarkeria sexistaren aurkako laguntza eta gizarte-baliabideak eskaintzen dituzte. Honako hauek osatzen dituzte udal gizarte-zerbitzuak: oinarritzko gizarte-zerbitzuek eta udal zerbitzu espezializatuek.

2. Udal Gizarte Zerbitzuetako profesionalen esku-hartzeak prozesua erraztea izan behar du helburu, artatutako pertsonak zer gertatzen den ulertu eta egoera iraultzeko erabakiak hartu ahal izan ditzan.
3. Indarkeria sexista era asko daude, eta horietako bakoitzak erantzun berezia eskatzen du. Pertsona bakoitza berezia eta berezia da, ezaugarri propioekin, eta horretara egokitu behar da esku-hartze profesionala.
4. Udaleko Gizarte Zerbitzuek, protokolo honen Batzorde Teknikoan Gizarte Ekintza ataleko ordezkari gisa, bi profesional izendatuko dituzte indarkeria sexista jasaten duten emakumeei laguntza zuzena emateko. Pertsona bi hauek, gainera, Batzorde Tekniko horretan parte hartzen duten gainerako erakundeekin izan beharreko koordinazioaren ardura izango dute, eta honako ardura hauek hartuko dituzte: emakumeen adostasun aktak bidali eta jasotzea, euren ataleko profesionalek formazio arloan dituzten beharrak detektatzea, euren Atalak artatu dituen emakumeen hileroko txostena Berdintasun Zerbitzuari igortzea, eta protokolo honen 9.1 epigrafean ezartzen diren bestelako funtzioak eta helburuak lortzeko beharrezkoak direnak.
5. Bi profesional horiek Udal Berdintasun zerbitzuarekin batera egingo dute lan indarkeria sexista jasaten duten pertsonen arreta eskaintzen dieten udal zerbitzuak planifikatzen eta beraien jarraipen eta ebaluazio etengabea egiten.
6. Udaleko Gizarte Zerbitzuek Berdintasun Zerbitzuarekin batera lan egingo dute arriskuaren neurria adierazteko tresna bat sortzen, indarkeria sexista jasaten duten emakumeei laguntza emateko gida izateko balioko duena. Tresna horrek baliagarria izan beharko du emakumeen arrisku egoera antzeman eta baloratzeko eta egoera horretara egokitzeke.
7. Etxeko diru-sarrerak hornitzen dituen pertsona indarkeria sexistako egoera batetik irteteko prozesuan ari bada, haren menpe dauden pertsonak laguntzako zerbitzu publikoetara joatea bultzatuko dute udal gizarte-zerbitzuek. Ildo beretik, indarkeria sexista jasaten duten emakumeen seme-alabak eta menpeko pertsonak pertsonalki eta kolektiboki indartzeko prozesuak bultzatuko dituzte.
8. Udal gizarte-zerbitzuek arriskua baloratzeko tresna eraginkorrak garatzen lagunduko dute, lortutako emaitzaren arabera jarduketa-jarraibide zehatzagoak lotzeko aukera emateko moduan.
9. Ikastetxeetan ere antzeman daiteke indarkeria sexista, bai ikasgeletan, bai bertako ikasleak diren neska-mutilen artean. Horregatik, Sestaoko udal gizarte-zerbitzuak herriko ikastetxeekin koordinatuko dira, egoera horiek antzeman, artatu eta jarraipena egiteko moduan.

10.2.1 Oinarrizko Gizarte Zerbitzuak

1. Kasuen arduraduna oinarrizko gizarte-zerbitzuetako erreferentziako langilea izango da, ez bada, kasuaren berezitasuna dela eta, bestela jokatzearen komenigarritasuna ikusi dela. Kasua Bizkaiko Foru Aldundiaren menpeko baliabide espezializatu batera bideratzen denean, ardura Aldundiarena izango da, baina betiere oinarrizko gizarte-zerbitzuen eta Foru Aldundiaren zerbitzuen arteko lankidetzaz bultzatuta.
2. Egoerek bestelako esku-hartzerik eskatzen ez dutenean, honako hauek izango dira oinarrizko gizarte-zerbitzuetako profesionalentzako jarraibideak:
 - a. Gizarte laguntzaileak ezarritako ohiko bideetatik indarkeria sexista kasuren baten berri izan eta hurrengo 24 orduen barruan harremanetan jarriko da emakumearekin elkarriketarako hitzordua jartzeko aukera eskainiz, protokolo honetan adostutako hurbiltasun eta konfiantza printzipioak oinarri hartuta.
 - b. Gizarte-langilea pertsonarekin bilduko da, indarkeria sexistaren berri edo susmoa izan eta 72 ordu baino lehen. Hurrengo hamar egunetan egingo da bigarren hitzordua eta, aurrerantzean, hilean behin egingo dira esku-hartzeak.
 - c. Ahal dela, erreferentziako gizarte-langileak artatuko du pertsona, haren intimitatea eta konfidentzialtasuna bermatuko dituen lekuren batean.
 - d. Oinarrizko gizarte-zerbitzuak barnera begira koordinatuko dira, ez dadin gertatu biktimarekin eta erasotzailearekin egun berean egitea hitzordua.
 - e. Gizarte-zerbitzuak esku-hartzea, jarraipena eta artatutako pertsonak emandako dokumentazio guztia erregistratuko du, beti ere datu pertsonalak babesteko zehaztu diren goi-mailako segurtasun-neurriak beteta.
 - f. Pertsonari datuak hartzean eta berarekin egotean, egoera zehatzari egokitutako baliabideak erabiliko dira; hau da, kontuan hartuko dira beraren hizkuntza, aniztasun funtzionala, adina, jatorria, laguntza-sarea, etab.
 - g. Behar diren baliabideak eskuratzeko informazioa eskainiko zaio, bideratu egingo da eta behar diren gestio guztiak egingo dira.
 - h. Arriskuaren balorazioa egingo zaio eta, halakorik dagoela joko balitz, emakumea eta menpeko pertsonak esku-hartzeko eta jarraitzeko prozesuan sartuko dira.
 - i. Esku-hartzeko prozesuan laguntzarik behar ote duen baloratu eta euskarri emozionala emango zaio.
 - j. Bere datu pertsonalen babesari buruzko informazioa emango zaio, eta halakoak bildu eta lagatzeko beraren baimena ezinbestekoa dela jakinarazi. Baimena eskuratu ondoren, hurrengo 72 lanorduetan emakumeak baimendutako erakundeei helaraziko zaizkio, esku-hartzea egin dezaten.

10.2.1.1 Esku hartzeko modalitateak

10.2.1.1.1 Esku-hartzea susmoa dagoen egoeratan

1. Oinarrizko gizarte zerbitzuetan pertsona erabiltzaileei laguntza ematen dien gizarte laguntzaileak, indarkeria sexista egon daitekeelako egoera susmagarriak antzeman edo suposa ditzake, bai laguntza jaso duen emakumearen bidez bai bere ardurapean dauden pertsonen bidez.
2. Hori dela eta garrantzitsua da arlo honetan izan behar den formazioa eta sentsibilizazioa, egoera larriagotu aurretik kasuak antzeman eta identifikatzeko eta emakumeei baliabideak eta laguntza eskaini ahal izateko.
3. Kasu hauetan gizarte laguntzaileak ohiko egunero egiten dituen kasuen jarraipenean ematen diren zantzuak jasoko ditu, eta arreta berezia jarriko du hurrengo hitzordua gainerako kasuetan baino epe laburragoan ematea baloratzeko.
4. Gizarte laguntzaileak jarraipen prozesua egingo du, eta emakumea "nekatu" gabe, egoerari buruzko informazio gehiago bildu ahal izateko.
5. Kasu hauek ez dira indarkeria sexistatzat hartuko hilero Berdintasun Zerbitzura bidali beharreko datuak bidaltzerakoan, baina dena dela "susmagarria" bezala identifikatuko da etorkizunean egin daitezkeen esku-hartzei begira.

10.2.1.1.2 Lehentasunezko esku-hartzea, baina ez premiazkoa

1. El Gizarte-langileak erantzungo die egoera horiei, bere lan-orduetan, 09:00etatik 14:00etara. Esku hartzeko eskaera jaso ondoren, indarkeria sexistaren berri izan eta hurrengo 72 orduetan lotuko da hitzordua.
2. Artatutako pertsonarekin batera baloratuko da arrisku-egoera eta laguntzarik behar ote duen. Poliziaren esku-hartzea beharrezkotzat joko balitz, polizia-etxeraino lagunduko zaio.
3. Lehen elkarrizketan laguntza eskaini eta dauden baliabideen eta osoko esku-hartzearen eta arretaren inguruko informazioa emango zaio. Horretarako, protokolo honetako 7. puntuan jasotako jarduera-jarraibideak beteko dira. Pertsonarekin batera esku hartzeko plana zehaztuko da. Plan horretan, beharbada, beharrezkoa izango da Berdintasun Teknikariaren aholkularitza, artatutako pertsonaren ahalduntze indibidualerantz bideratzeko.

4. Elkarriketak lotzean, kontu egingo da ez gertatzeko erasotzailearen eta biktimaren hitzorduak egun berean izatea.
5. Lehentasunezko esku-hartzearen ondorioz gestio berriak egin behar izango balira (judizialki hala agindu delako, laguntzak edo baliabideak tramitatu behar direlako, esku-hartzearen premia dagoelako, etab.), prozesuak jarraitu egiten duela joko da.
6. Artatutako pertsonak osasun-arreta behar duen lesiorik izango balu, edo agerian egon ez arren, halakorik duelako susmorik egongo balitz, gizarte-langileak osasun-zentrora lagunduko du.

10.2.1.1.3 Premiazko esku-hartzea

1. Oinarrizko gizarte-zerbitzuek zehaztutako lan-ordutegian hartuko dituzte larrialdiak. Ordutegi horretatik kanpo, gaur egun 24 orduko gizarte-arretako zerbitzurik ez dagoenez, pertsona hartu duen polizia- edo osasun-agintaritza arduratuko da.
2. Arriskurik antzemango balitz, poliziaren laguntza eskainiko zaio lehentasunez. Artatutako pertsona arriskuaz jabetuko ez balitz, pertsona nahiz familia mailan segurtasunak duen garrantziaz ohartaraziko zaio eta, hala balitz, artatu duten langileek segurtasuna bermatzeko ardura profesionala dutela jakinaraziko diote.
3. Osasun-arreta behar duten lesio fisikorik balego:
 - i. Orduaren arabera, dagokion osasun-zentrora bideratuko da². Berak bakarrik joaterik izango ez balu, larrialdi-zerbitzuari deituko zaio, eraman dezan. Batean zein bestean, gizarte-langileak berarekin batera joateko eskaintza egingo dio eta, beharrezkoa balitz, poliziaren laguntza ere jasoko du.
 - ii. Sexu-askatasunaren aurkako lege-haustea balitz, Ertzaintzari jakinaraziko zaio, Gurutzetako Ospitalearekin koordinatu dadin. Hala balitz, pertsonari jakinaraziko zaio ez dela komeni jatea, edatea,

² 08:00etatik 20:00etara osasun-zentroetan. 20:00etatik aurrera, Markontzaga anbulatorioan dagoen Etengabeko Arreta Puntuan (EAP).

garbitzea eta arropa garbitzea, prozesu judizialerako frogak egon litezkeelako.

iii. Kasu batean nahiz bestean, lesioen partearen kopia eskatzearen garrantziaz ohartaraziko zaio.

4. Osasun-arreta eskatzen duten lesio fisikorik edukiko ez balu, berehalako arreta eman eta ados daitezkeen premiazko babes-neurriei buruzko informazioa eskainiko zaio.
5. Harrera-etxea erabili behar izango balitz, gizarte-langileak udal harrera-etxearen barneko araudiaren berri emango dio (harrera-etxera bideratzeko protokoloaren berri: sarrera, egonaldia, irteera, etab.).
6. Gizarte-langileak artatutako pertsonaren baliabide ekonomikoen balorazioa egingo du, laguntza publikoak eskatuz gero, horretarako baldintzak betetzen diren jakiteko.
7. Bestelako udal, foru, edo erkidegoaren baliabiderik behar izango balitz, gizarte-langileak behar bezala bideratuko du, eta dagokion instituzioarekin bizkor eta eraginkortasunez koordinatuko da.

10.2.1.2 Salaketa

1. **Auzibide-aurreko aholkularitza** beharko balitz, gizarte-langileak arreta juridikorako zerbitzuarekin gestionatuko du eskaera, bost laneguneko epean zerbitzuko abokatuarekin hitzordua lotzeko. Bizkaiko Abokatuaren Elkargoko zerbitzu juridiko espezializatuen eta Biktimari Arreta eskaintzeko Zerbitzuaren berri ere emango dio.
2. **Babes-agindua eskatzea.** Beraren eskubideen, babes-aginduaren eta prozedura judizialen inguruko aholkularitza juridiko espezializatua jasotzeko garrantziaren berri emango zaio. Gomendio horren gainera ere, tramitazioaz gizarte-zerbitzuak arduratzea nahiago izango balu, gizarte-langileak egingo du tramitazioa, baina betiere udal arreta juridikorako zerbitzuaren, Bizkaiko Abokatu Elkargoaren eta Biktimari arreta eskaintzeko Zerbitzuaren laguntza jasotzeko aukera izango du.
3. **Pertsonak salaketarik jarri nahi izango ez balu**, eskura dituen baliabideen eta zerbitzuen berri emango zaio, eta batez ere suspertzeari eta prozedura judizialei begira lagungarri suertatuko zaizkion ahalduntze indibidualerako zerbitzuena.

Nolanahi ere, salaketarik jarri nahi izango ez balu, jakinaraziko zaio gizarte-langileak salaketa jartzeko derrigorra duela, Prozedura Kriminalaren Legearen

262. artikulua araberaz. Kasu horretan, etxeko tratatu txarrak eta sexu-indarkeria jasan duten emakumeen arreta hobetzeko erakunde arteko II. akordioan V. eranskin gisa agertzen den eredia erabiliko da, epaitegiari ofizioz jakinarazteko.

Dagokion agintaritzari jakinarazi baino lehen, behin eta berriro adieraziko zaio biktimari zer-nolako garrantzia duen berorrek ezartzea salaketa, eta zer nolako babes-bideak jartzen dituen Justizia Administrazioak beraren esku (batez ere Prozedura Kriminalaren Legearen 554. bis eta hirugarren artikuluan jasotakoak).

Genero-indarkeria kasuetan, Genero Indarkeriaren aurkako Osoko Babeserako Neurriak buruzko abenduaren 28ko 1/2004 Lege Organikoaren 19.4. artikulua xedatzen duenez, udal gizarte-zerbitzuek egoki deritzoten neurriak eskatu ahal izango dizkiote epaitegiari.

4. Artatutako pertsonak salaketa jartzeko laguntzarik edo baliabiderik ez badu, gizarte-langileak pertsona hori auzitegira eramateko Udaltzaingoaren laguntza eskatuko du.
5. Salaketa jarri nahi izan ala ez, datu pertsonalak babesteko jarraibideak, protokolo honetan jasota daudenak, errespetatu egingo dira.

10.2.1.3 Ostatua

1. Gizarte-zerbitzuen lan-ordutegian premiazko ostatua eskatuko balitz, langileak eskura dauden harrera-baliabideen egokitasuna baloratuko du, pertsona zehatz horren ezaugarri berezien arabera, eta beraren eta menpean dituen pertsonen osotasun fisikoa eta emozionala bermatze aldera.
2. Ondoren, udal harrera-etxean edo Bizkaiko Foru Aldundiaren premiazko harrera-baliabidean hartzeko gestioak egingo ditu.
3. Udal harrera-etxean sartzeko aukera balego, bertan sartzeko eta egoteko baldintzak jakinaraziko zaizkio, eta beraren errealitateari egokitutako esku-hartze plana prestatuko dela adieraziko zaio, Sestaoko udaleko lehen mailako arretako gizarte zerbitzuetako profesionalen taldearen eskutik Indarkeria sexista jasan eta udalaren harrera-etxean babesa hartu duten emakumei eta hauen ardurapean daudenei laguntasuna eta laguntza emateko Ibilbideari jarraituz, IV. Eranskinean jasoa.
4. Adingaberik edo menpeko beste pertsonarik egonez gero, udal baliabideak jarriko dira haien esku, edota foru-baliabideak bestela, egokiagoak direla jotzen bada.

5. Gizarte-zerbitzuek eta Udaltzaingoak emakumea harrera-etxean sartzeko eta bertan dirauen artean jarraipena egiteko jarduera-protokoloa adostuko dute.

10.2.1.4 Jarraipena

1. Esku-hartzearen jarraipena erreferentziako gizarte-langileak egingo du, baina arretan eta laguntzan parte hartu duten gainerako instituzioetako profesionalekin koordinatuta eta euren laguntzarekin, bai eta Berdintasun Zerbitzuaren berariazko laguntzarekin ere.
2. Jarraipena egiteko, aldian aldiko elkarrizketak egingo ditu pertsonarekin, aldaketa-prozesuaz jabetu eta esku-hartze prozesua egoera zehatzera egokitu ahal izateko.
3. Egindako jarduketa guztiak erregistratu egingo dira, bai jarraipenerako, bai agintari eskudunak hala eskatuz gero, berari txostenak eman ahal izateko.
4. Jarraipena bertan behera gelditu ahal izango da, artatutako pertsonak berariaz hala eskatzen badu.

10.2.1.5 Koordinazioa eta datuen bilketa

Oinarrizko gizarte zerbitzuak parte hartzen duten gainerako erakundeekin koordinatuko dira arreta eta laguntza espezializatua eskaintzeko, bigarren mailako biktimizazioari aurre hartzeko, Sestaoko udalerrian indarkeria sexistaren ezagutzan aurrera egin eta horrekin amaitzeko.

Bere datu pertsonalak hartu eta lagapena egiteko adostasuna eman badu, Gizarte Zerbitzuek, adostasuna sinatu eta gehienez ere hurrengo 72 orduen barruan, emakumeak baimendutako parte hartzen duten gainerako eragileei emango dizkiete datu hauek. Protokolo honen barruan edozein indarkeria sexista mota jasandako biktima guztiak sartzen dira.

Hilean behin, Oinarrizko Gizarte Zerbitzuek Berdintasun Zerbitzuari igorriko diote indarkeria sexista jasan eta laguntza jaso duten kasuei buruzko informazioa. Datuak bereizi egingo dira Berdintasun Zerbitzuaren helburua Sestaoko udalerrian ematen den indarkeria sexistari buruzko errealitatea hobeto ezagutzea eta errealitate horri egokitutako politika publikoak garatzea delako.

10.2.2 Udal zerbitzu espezializatuak

Honako hauek osatzen dituzte udal zerbitzu espezializatuak: orientazio juridikorako eta aholkularitza psikologikorako zerbitzuak eta gizarte-hezkuntza interbentziorako taldeak.

10.2.2.1 Aholkularitza psikologikorako eta orientazio juridikorako zerbitzua

1. Aholkularitza psikologikorako eta orientazio juridikorako zerbitzua Udalaren eta erakunde esleituaren artean sinatutako lankidetza-hitzarmenaren bidez kudeatzen da. Gaur egun NEBA-NEBA Elkartek eskaintzen ditu zerbitzu horiek, lankidetza-hitzarmenean jasotakoaren arabera.
2. **Zerbitzuan sartzea.** Emakumeak zuzenean joaten dira zerbitzura, edota beste antolakunde edo erakunde batek (Sestaoko udal gizarte-zerbitzuek, Osakidetzak, hirugarren sektoreak, etab.) bideratuta, bestela.
3. **Esku-hartzea.**
 - a. Zerbitzuko abokatu eta psikologoek elkarrekin jardungo dute indarkeria sexista dagoela uste den kasuetan, bai eta artatutako emakumeek salatutako kasuetan ere.
 - b. Psikologoak edo abokatuak esku-hartzea, jarraipena eta artatutako pertsonak emandako dokumentazio guztia erregistratuko ditu, beti ere datu pertsonalak babesteko zehaztu diren goi-mailako segurtasun-neurriak beteta. Pertsonari datuak hartzean eta berarekin egotean, egoera zehatzari egokitutako baliabideak erabiliko dira; hau da, kontuan hartuko dira hizkuntza, aniztasun funtzionala, adina, jatorria, laguntza-sarea, etab.
 - c. Arriskua eta egoera baloratuko dira.
 - d. Zerbitzuak emakumeei jakinaraziko die jarduketa- eta koordinazio-protokolo hau dagoela eta osoko arreta hobe emateari begira, zernolako garrantzia duen beraren datu pertsonalak babesteak eta horiek biltzeko eta lagatzeko baimena emateak.
4. **Koordinazioa.** Baimena eskuratu ondoren, hurrengo 72 lanorduetan datuak emakumeak baimendutako erakundeei helaraziko zaizkio, adostutako ereduaren arabera, esku-hartzea egin dezaten.

Zerbitzua hiru hilerik behin bilduko da Berdintasun Zerbitzuarekin eta oinarritzko gizarte-zerbitzuekin, eta beharrezko balitz sarriago ere izan daiteke. Gainera hilean

behin laguntza jaso duten emakumeen datu disoziatuak aurkeztuko dizkio Berdintasun Zerbitzuari, parte hartzen duten erakunde guztientzat datuak biltzeko ezarrita dagoen ereduari jarraiki.

5. **Jarraipena.** Gaur egun jarraipen- eta laguntza-lanak egiten ez diren arren, garrantzitsutzat jotzen da etorkizunean halakoak egin ahal izatea.

10.2.2.2 Gizarte-hezkuntza interbentziorako taldea (EISE)

Gizarte-hezkuntza interbentziorako taldeak desagokitzat jotzen diren familia- eta komunitate-inguruneetan dauden adingabeen gabezia pertsonalak, afektiboak, familiarak, hezkuntzakoak eta sozialak prebenitzea eta murriztea du helburu. Era berean, adingabe horien osoko garapen pertsonala eskuratzeko euren ongizatea ere sustatu nahi du, familiarekin eta adingabearekin egindako gizarte- eta hezkuntza-alorreko ekintzaren bidez eta, nolanahi ere, ekintza psikosozialaren bidez.

Gizarte-hezkuntza interbentziorako taldeak oinarritzko gizarte-zerbitzuekin batera jarduten du eta taldeak betetzen dituen eginkizunetik abiatuta, adingabearengan familiako edo kanpoko pertsonaren batek jasaten duen indarkeria sexista antzemateko aukera du.

Adingabearekin eta familiarekin egiten den esku-hartzean zehar gizarte-hezkuntza interbentziorako taldeak indarkeria sexistarik antzemanetz gero, berehala emango dio horren berri oinarritzko gizarte-zerbitzuei, eta erreferentziako gizarte-langilearekin batera esku-hartzeko plan koordinatua prestatuko dute berehala.

10.3 Udaltzaingoa

Sestaoko herritarren segurtasunerako sistema Ertzaintzak eta Udaltzaingok osatzen dute nagusiki. Biek ala biek estatutu-araubide erkide eta homogeneoa dute, berezitasun batzuetan izan ezik.

Udaltzaingoari EAEko Poliziari buruzko uztailaren 17ko 4/1992 Legean xedatutako arau orokorrak, Segurtasun Erakunde eta Indarrei buruzko Lege Organikoa eta Toki Araubidearen Oinarriak Arautzen dituen apirilaren 2ko 7/1985 ezarri behar zaizkio.

10.3.1 Printzipio zuzentzaileak

Dagokigun gaiari dagokionez, honako hauek dira Sestaoko Udaltzaingoaren printzipio zuzentzaileetako batzuk:

- Arriskuak eta mehatxuak prebenitzea.
- Herritarren beharrianak ezagutzea eta zerbitzu publikoa beraietara egokitzea.
- Herritarrekiko hurbiltasuna eta erantzun bizkorra.
- Ekintza publikoaren eraginkortasuna eta baliabideak eta bitartekoak esleitzeko efizientzia.
- Arazoak identifikatzea, erantzuna planifikatzea eta emaitzak ebaluatzea.
- Gizarte-bazterkeriaren aurkako borrokan eginkizunen bat duten segurtasunari lotutako instituzio, zerbitzu eta erakunde publiko eta pribatuekin batera jardutea.
- Gardentasuna eta herritarrentzako informazioa.
- Erakunde ordezkarien bidez eta berariazko organo eta programen bidez, herritarrek delinkuentzia eta arriskuak prebenitzeko prozesu eta politiketan parte har dezaten bultzatzea.

10.3.2 Eginkizunak

EAEko Poliziari buruzko uztailaren 17ko 4/1992 Legearen 27. artikuluaaren arabera, Udaltzaingoak honako eginkizun hauek izango ditu protokolo honen aztergaia den alorrean:

- Polizia Judizialaren eginkizunetan parte hartzea, Polizia Judizialeko unitateei lagunduz. Ildo horretan, tokiko gobernua modernizatzeko neurriei buruzko abenduaren 16ko 57/2003 Legeak zehazten du hiri-segurtasuna mantentzean tokiko polizia-erakundeen partaidetza indartu egingo dela, bai hurbileko polizia gisa, bai polizia judizialaren eginkizunak eginez.
- Prebentzioko jarduerak eta lege-haustek saihesteko behar diren jarduera guztiak egitea.
- Eremu publikoak zaintzea eta, halakoetarako deitzen dituztenean, manifestazioak babesten laguntzea eta giza bilkura handietan ordena mantentzen laguntzea.
- Gatazka pribatuak konpontzen laguntzea, horretarako deitzen badituzte.

10.3.3 Jarduera-eremua

1. Udaltzaingoaren jarduera-eremua Sestao da. Udalerritik kanpo jardun ahal izango du larrialdietan, premia-egoeretan edota, agintaritza eskudunak hala eskatuta, Sestaoko Alkateak baimena ematen dionean. Ikerketa bat egitean Sestaotik kanpo jarduketak egiteko komenigarritasuna agertuz gero, berehala jakinaraziko zaio Ertzaintzari; ikerketa berehala bertan behera utzi eta ordura arte egindako jarduketa guztiak beraren esku jarriko ditu, Agintaritza Judizialari horren berri emanda..
2. Udaltzaingoaren jarduera materialaren esparruari dagokionez, hala salaketak jasotzearen nola lege-haustek ikertzearen inguruan indarrean dauden legezko xedapenek esleitzen dizkioten eskumenei kalterik eragin gabe, lehen polizia mailan protokolo honen arabera indarkeria sexistatzat jo daitekeenari lotutako faltez edo lege-hausterik arinenez arduratuko da.

Udaltzaingoaren jarduketan, beste segurtasun-erakunde batzuk gertakizun berbera ikertzen ari direla ohartuz gero, edota bere lurralde- edo funtzio-eremua gainditzen duten beste lege-hauste batzuei lotutako inplikazioak antzemanen gero, egindako jarduketa guztiak Ertzaintzari emango zaizkio, bera delako polizia integrala, ez bada epaitegiak besterik erabakitzen duela.

10.3.4 Eskumenak

1. 2011ko maiatzean, Sestaoko Udalak, Udaltzaingoak eta Ertzaintzak etxeko indarkeriaren edo genero-indarkeriaren alorreko koordinazio-protokolo bat sinatu zuten. Horren arabera:
 - Sestaoko Udaltzaingoak etxeko indarkeriari eta genero-indarkeriari lotuta herrian bertan izaten diren gertakizunak egiaztatu eta horren inguruko jarduketak egiteko eskumenak ditu.
 - Era berean, Ertzaintzak Sestaoko Udaltzaingoak ezagutzen ez duen kasuren baten berri izanez gero, hori ikertzeko eskumena izango du.
 - Hartara, gertakizunaren berri duen polizia-erakundeak hartuko du kasuaren gestio integralaren ardura, bai organo judizialari eta ministerio fiskalari jakinarazteari dagokionez, bai egindako jarduketak dokumentatzeari dagokionez.

Ikusi etxeko Eudelek indarkeriaren eta genero-indarkeriaren kasuetarako prestatu duen jarduketa-prozedura.

2. Protokolo honetan jasotako indarkeria sexistaren gainerako kasuetan, eta aipaturiko polizia arteko koordinazio-protokoloan araututa ez dauden heinean, Udaltzaingoak protokoloan jasotako jarraibideak beteko ditu.
3. Nolanahi ere, kasu bakoitzaren egoera bereziak kontuan hartuta, bi polizia-erakundeek erabakiko dute zer erakunderi dagokion ikertzea. Ildo beretik, bi polizia-erakundeek adostuko dute nola bermatuko diren hoberen biktimaren laguntza, zaintza, babesa eta jarraipena, bai eta protokolo hau sinatu duten gainerako erakundeeziko koordinazioa ere.
4. Edonola ere, indarrean dagoen legeriak, protokoloek, akordioek eta abarrek, eta batez ere etxeko indarkeriaren, generoaren, atzerriarren eta adingabeen alorrean zehaztuta daudenek, aginduko dute bi polizia-erakundeon jarduketa eta lankidetzak.

10.3.5 Jarduketa-jarraibideak

1. Protokolo honetan jasotako jarraibideak eta egoki irizten diren gainerako guztiak beteko dira, egoera zehatz bakoitzari egokituta, laguntzarik eta arretarik hoberena bermatu ahal izateko.
2. Arreta ematen duen udaltzainak salatzaileak behar duen arreta eskainiko dio, batez ere salatzailea biktima bera bada.
3. Tratu hurbila, atsegina, bizkorra eta lasaia eskainiko dio, eta inolaz ere ez da gutxietsiko aurkeztu den arazoa, udaltzainak garrantzi gabekotzat joko balu ere.
4. Hala balitz, behar den osasun-arreta edo arreta pertsonala emango dio berehala.
5. Tonua egoerara egokituko du eta, ahal dela, konfiantza giroa sortuko duen tonu baxua erabiliko du, bai eta hizkuntza argi eta ulergarria, ondo ahoskatuta.
6. Entzuketa-jarrera aktiboa izango du.
7. Adierazpen erasokorrak edo zalantzazkoak saihestuko ditu.
8. Sexu-askatasunaren aurkako lege-haustea balitz, biktimari gorputza eta arropak ez garbitzeko eta arropa ez botatzeko eskatuko dio, edozein aztarna galtzeko arriskua saihesteko.
9. Telefono-bidezko arreta ematen bada, aurretik adierazitako jarraibideak errespetatuko dira eta, hala balitz, biktimarengana joango den Udaltzaingoaren patruilarekin non elkartuko den lotuko da.

10. Adingaberik balego, beraiek babesteko aholkatuko dio.

10.3.6 Prebentzioa

Indarkeria sexistak hartzen dituen jokabideak gertatuko direla saihestea da prebentzio-jarduketa horien helburua.

10.3.7 Jarduketa

Honako hauek eragingo dute atestatua abian jartzea:

a. Edozein bidetik dela ere, arau-hauste penalen baten berri izatea.

Adibidez, 94 472 90 92 telefono-zenbakian deia jasotzea, salaketa bat izatea (bertaratuta, konfidentzia, delazioa, salaketa baldintzatzailea edo kereila-aurrekoa), poliziaren ekimena, lege-haustea egin duenaren aitordpena, edo protokoloan parte hartzen duten gainerako erakundeen lankidetzaren ondorioz.

b. Horretarako ahalmena duen Agintaritzak hala aginduta, Prozedura Kriminalaren Legearen 282. artikulua eta hurrengo arabera.

10.3.8 Lehenengo diligentziak

Honako hauek izango dira lehenengo diligentziak:

1. Berehalako jarduketa.

- a. Intzidentea neutralizatzea.
- b. Biktimari berehala laguntza ematea.
- c. Lege- edo arau-haustea “in fraganti” egiten ari dela pentsatuz gero eta egilea bertan badago, atxilotetaren irizpide orokorren arabera jokatuko da.
- d. Intzidentea neutralizatu eta biktima artatu ondoren, honako hauei buruzko informazioa emango du:
 - Zer gertatu den.
 - Intzidentzia zehazki non izan den.
 - Biktima non dagoen.

- Osasun-baliabiderik behar ote den eta biktima zer egoera fisikotan dagoen.
- Erasotzailea non dagoen.
- Biktimaren eta erasotzailearen nortasuna eta bien arteko harremana.
- Tartean adingaberik edo menpeko pertsonarik dagoen.
- Gertakizunaren berri nork eman duen, biktima bera izan ez bada, eta pertsona horrek zer harreman duen erasotzailearekin eta biktimarekin.
- Lekukorik dagoen, eta nor diren.
- Lekualdaketarik egin behar den.
- Begizko ikuskapen tekniko-polizialik egin behar den eta, hala bada, gertakizunak egiaztatu behar diren, honako irizpide hauek kontuan hartuta:
 - Lekuan bertan edo inguruetan lege-haustea egiteko erabili den armarik, tresnarik, objekturik edo gauzarik dagoen edo egon daitekeen.
 - Gertakizunari lotutako aztarna fisikorik, kimikorik edo biologikorik dagoen edo egon daitekeen.
 - Kalterik, apurtutako gauzarik eta antzekorik dagoen.

2. Salaketa.

- a. Lege-haustearen biktimarentzat, salaketa egitea eskubidea/betebeharra da; ildo beretik, lege-hauste horren berri duen edozein pertsonarentzat ere herritar-betebeharra da eta gure Zigor Kodeak zigortu egiten du salatzeiko betebehar hori saihestea. Salatzeko betebeharra lege-hauste publikoei dagokie; izan ere, lege-hauste pribatuen edo erdi-publikoen kasuan (guri dagokigun alorrean: erasoak, jazarpena, sexu-gehiegikeriak, derrigorrez egindako laguntza bidezko ugalketa, arau-hauste pribatuak, etab.), biktimak, beraren ordezkariak edo Ministerio Fiskalak baino ezin ditu salatu.
- b. Intzidentea neutralizatu eta biktima artatu ondoren, ikusiko balitz biktimak ez duela kalte fisikorik eta ez duela osasun-laguntzarik behar, honako hauei buruzko informazioa emango zaio:

- i. Salaketa jartzeko aukera duela; abokatuaren laguntza jasotzeko eskubidea duela, eta babes-agindua eska dezakeela (hala bada).
 - ii. Ofiziozko polizia-atestatua egingo da, gertatutakoa jasota, eta ondoren dagokion epaitegira eraman eta epaileari jakinaraziko zaio. Hori guztia, biktimak salaketa jarri ala ez, berdin-berdin.
 - iii. Protokolo honen II. eranskinari jarraiki, biktimari jakinaraziko zaio laguntza ekonomikoa, psikologikoa eta soziala eskaintzeko zerbitzuak dituela eskura, eta horretarako lekuak eta telefonoak daudela. Horiei buruzko idatzizko informaziorik izanez gero, biktimari emango zaio.
- c. Salaketa jasotzen denean, kontuan izango dugu pertsona hori emozio-egoera berezian dagoela eta, horregatik, segurtasun-giroa sortzen ahaleginduko gara: ahal dela, salaketa polizia emakume batek har dezala, leku eroso eta pribatu batean, biktimaren intimitatea babestuta eta etenaldirik gabe. Pertsona horren eta erasotzailearen arteko harremana saihesteko neurriak hartuko dira.
- d. Larrialdiren bat izanez gero:
- i. Biktimak lesiorik badu edo egon litezkeela pentsatuz gero, hurbilen dagoen osasun-zentrora lagunduko zaio, eta esango zaio lesio-parte ofiziala eta horren kopia bat eska dezala. Bestela jokatu da, ordea, lege-hauste larriak direlako Udaltzaingoaren eskumenetik kanpo geratzen diren kasuetan edota bestelako baliabideen beharra dagoenetan. Lesioen ondorioz biktima ospitaleratu egin behar bada, polizia instrukziogilea bertara joango da salaketa jasotzera.
 - ii. Ez zaio deklarazio formalik hartuko osasun-langileek egoki artatu eta beharrian pertsonalak beteta egon arte. Dena dela, biktima ados badago eta informazio hori emateko moduan badago, berari segurtasuna emateko edota, hala bada, ustezko erasotzailea atxilotzeko behar diren datuak hartuko zaizkio.
 - iii. Tartean adingabeak edo menpeko pertsonak badaude, biktima beraiez arduratzeko ezintasunean dagoen artean esleituko zaizkien pertsonen ardurapean geldituko dira. Halakorik aurkitzea ezinezkoa balitz, eta Udal Gizarte Zerbitzuen ordutegiaren barruan izanez gero, euren esku-hartzea eskatuko da. Ordutegitik kanpo bada, ordea, Bizkaiko Foru Aldundiaren Gizarte Zerbitzuen esku-hartzea eskatuko da

(zuzendaritzarentzako ohar bat idatziko da kasuaren gorabeheren berri emateko eta behin-behineko harrera-eskaera egin dela jakinarazteko). Azken buruan, eta halakorik ere posible ez balitz, uniformerik gabeko polizien edota osasun-langileen zaintzapean geldituko dira, arreta hoberena norengandik jasoko duten erabaki ondoren. Era berean, Adingabeen Fiskaltzarekin harremanetan jartzeko aukera ere badago.

- iv. Lege-hauste larria bada (sexu-indarkeria barne), ordea, biktima berehala eramango da Sestaokok Ertzain-etxera, bertan artatu eta beharrizanei erantzuteko.
 - v. Kasu batean nahiz bestean, protokolo honetan zehaztuta dagoen bezala egingo da pertsonaren lekualdaketa.
 - e. Udaltzaingoak aurkeztutako salaketa tramitatuko du, lege-haustea eta erantzuleak jazartzeko. Zigor Kodearen 408. artikulua xedatutakoaren arabera, berariaz hala jokatu ez balu, ez-egiteko lege-haustea egingo luke eta, horregatik, 6 hilabetetik 2 urterako epean enplegurako eta kargu publikorako desgaitasuna bereziarekin zigor liteke, erantzukizun zibilak ere egon litezkeela kontuan hartuta.
 - f. Salaketa eragin duten gertakizunak azaltzeaz gain, aurretik indarkeria-gertakizunik egon ote den galdetuko zaio, eta atestatuan zehaztuko dira. Gertakizunaren frogak adieraziko dira, gainera: lekukoak, agiriak (sms-ak, deiak, emailak, eskutitzak, paperean edo euskarri teknologikoetan daudenak....). Mezurik, bideorik eta antzekorik balego, poliziak edukia transkribatu egingo luke.
 - g. Biktima adingabea bada, beraren zaintza, tutoretza edo legezko zaintza nork duen galdetuko zaio. Oro har, polizia-etxean deklaratzeari buruzko saihestuko da.
- 3. Euren izaera dela eta, desagertzeko arriskua dagoen lege-haustearen frogak eta lekukotasunak gorde egingo dira.
 - 4. Lege-haustea eta lege-hausleak egiaztatu eta identifikatzen lagun dezaketen tresnak eta gauzak bildu eta gorde egingo dira.
 - 5. Hala balitz, erantzulea edo erantzuleak atxilotu egingo dira (ikus *aurrerago c) Atxiloteta eta eskubideak irakurtzea*).
 - 6. Lege-haustea mindu edo kaltetu dituen pertsonak, euren senideak edota behar diren gainerako pertsonak babestu egingo dira eta, horretarako. Prozedura

Kriminalaren Legearen 554 bis artikuluan jasotako kautelazko neurriak edo Lege berberaren 554.3 artikulua babes-agindua erabaki ahal izango dira. Alabaina, hala jokatzeko denean, diligentziak tramitatzen diren epaitegiari ahalik eta lasterren emango zaio horren berri, kasuaren garrantziaz jabetu eta ez dezan tramite "arruntzat" har.

7. Ustezko erasotzaileari dagokionez:

a. Gertakizunaren lekuan ez badago, polizia-agentek:

Bera bilatu, aurkitu eta, hala bada, atxilotzeko polizia-agiria egingo du. Agiri horretan honako hauek egongo dira gutxienez:

1. Poliziaren edo justiziaren diligentziei buruzko erreferentziak.
2. Nortasun osoa.
3. Arrisku-maila.
4. Eskura dauden aurrekari polizial/judizialak.
5. Bilatu, aurkitu eta atxilotzeko agindua zenbat denboraz egongo den indarrean.
6. Deskribapen fisikoa.
7. Polizia-fitxa, argazkia eta pertsona hori aurkitzeko lagungarria izan daitekeen beste edozein elementu.
8. Telefonoak, posta elektronikoaren helbidea, etab.
9. Lantokia, aisialdian egon ohi den lekuak, ohiko etxebizitzaz kanpoko beste batzuk, etab.
10. Non dagoen jakin lezaketen senideak eta lagunak.
11. Aurkitzen lagun lezakeen beste edozein informazio.
12. Pertsona hori aurkitzen ez bada, egindako gestioak idatzi egingo dira.

b. Ustezko erasotzailea gertakizuna izan den lekuan bertan badago edo ondoren aurkitzen bada, lege- edo arau-haustea baloratuko da, hala bada atxilotzea egiteko.

c. Biktimaren anonimotasuna gordeko da, berak kontrakoa adierazten ez badu. Ustezko erasotzaileari edo hirugarren pertsonari inoiz ez zaie biktima non dagoen esango.

- d. Kontu egingo da biktimaren eta erasotzailearen artean inolako harremanik egon ez dadin.
- e. Erasotzailearen ezaugarriak kontuan hartuko dira: adina, jatorria, etab.

8. Polizia-atestatua.

Polizia-atestatuan honako hauek jasoko dira, gutxienez:

- a. Babes-agindua, hala bada.
- b. Begizko ikuskapen tekniko-poliziala, edo jardun duten polizia-agentena.
- c. Udaltzainen azalpenak, ahalik eta datu gehien emanaz. Hala balitz, lesiorik, erasorik edo mehatxurik dagoen, gertakizuna izan den etxebizitza zer egoeratan dagoen, biktimaren nahiz erasotzailearen egoera psikofisikoa, lekukoak identifikatzeko datuak, etab.
- d. Halakorik balego, erasotzailearen aurrekari polizial eta judizialak, batez ere lege-hauste mota berberari badagozkio.
- e. Urruntzeko agindua dakarren ebazpen judizialik ote dagoen.
- f. Ustezko erasotzailearen egoera mentalari (aurrekari psikiatrikoak edo halako nahasmenduren batek eragindako jokabideak) eta menpekotasun posibleari (drogak, alkohola, etab.) buruzko aipamen bat.
- g. Armarik edo objektu arriskutsurik eduki lezakeen.
- h. Erasotzaileak armarik edo arma-lizentziarik duen jakiteko Armen Erregistroan egindako kontsultaren emaitza.
- i. Hala balitz, ustezko erasotzaileak eduki litzakeen armak antzemateko akta.
- j. Ustezko erasotzailea atxilotuta ez badago eta borondatez udaltzaingoaren aurrean deklaratu nahi badu, beraren deklarazioa.
- k. Erasotzaileari laguntza-zerbitzuak dituela eta babeserako ebazpen judiziala ez betetzeak dakartzan ondorio penalak jakinarazteko diligentzia.
- l. Hala balitz, lekukoaren adierazpenak. Halakorik balego, berariaz jaso behar dira biktimaren nahiz erasotzailearen lesioak, erasoak,

mehatxuak eta egoera psikofisikoa, aurretiaz halako zenbat gertakizun izan diren, etab.

- m. Biktimaren laguntzako osasun-partea.
- n. Biktimaren, lekukoen eta erasotzaile(ar)en identifikazioa.
- o. Lesioen argazkiak edo filmazioak, baldin eta biktimak berariaz baimena eman badu. Baimen horren berariazko diligentzia egin beharko da, biktimaren sinadura jasota.
- p. Ezkutuko helbide berria. Gertakizunak eraginda edo egoerak hala gomendatzen duelako, biktimak helbidea aldatu eta ezkutuan mantentzea komeni bada, hori jakinarazteko diligentzia bat prestatuko da, baina bertan ez da idatziko ezkutuko helbide berria. Helbide hori eskutitz itxi batean sartu eta epaitegiari helaraziko zaio.
- q. Biktima adingabea bada eta harrera-zentro batera eraman bada, adingabea bertaratzen denean, adingabe horren egoera eta harrera-eskaera labur jasotzen dituen eskutitz bat ere emango da zuzendariarentzat. Gero, Aldundiko gizarte-zerbitzuari ere jakinaraziko zaio. Hori guztia diligentzien bidez jasoko da.
- r. Egoeraren arriskua eta dagokion epaileak kautelazko neurriak (erasotzailea leku zehatz batean bizi izateko edo egoteko debekua, etab.) ezartzea komeni dela jasotzen duen txosten bat egingo da.
- s. Gizarte-zerbitzuen txostenak ere bertan txertatu ahal izango dira.
- t. Epailearen aurrean agertzeko deialdiak (erasotzaileak, biktimak, lekukoak, etab.).

10.3.9 Ikerketa

Ikerketa-lanek honako hauek hartuko dituzte, besteak beste:

- a. Gestioak egitea.
- b. Adierazpenak (salatutako pertsonaren deklarazioa, lekukotzak, adituen eta lekukoen babesa, etab.).
- c. Sarrera eta erregistroa.
- d. Alkohol-maila.
- e. Begizko ikuskapena.

- f. Atxiloketa, eta posta- eta telegrafo-bidezko korrespondentzia ireki eta aztertzea.
- g. Telefono-bidezko komunikazioak kontrolatzea.
- h. Ikus-entzunezko grabazioak.
- i. Gorputza miatu eta kontrolatzea.
- j. Identifikatzeko diligentziak.
- k. Txosten teknikoak.
- l. Adingabeak.

Hala bada, protokolo honetan indarkeria sexistatzat jasotzen denaren esparruan gertatzen diren arau- eta lege-hausteetan erabiliko dira zeregin horiek guztiak.

10.3.10 Izapidezko egintza prozesalak

10.3.10.1 Arreta eta informazioa indarkeria jasaten duenarentzat

10.3.10.1.1 Aurretiko aholkularitza psikologikoa eta laguntza juridikoa

Salaketa egin aurretik, aholkularitza psikologikoa (baldin balego) eta, edozelan ere, laguntza juridikoa eskainiko zaizkio, beharrezko laguntza psikologikoa izan dezan, eta zer eskubide dituen, salaketa jartzeak zer ondorio dituen eta salaketa egindakoan zer prozedura judizial hasiko diren uler dezan. Laguntza onartuko balu, horretarako gestio egokiak egingo lirateke, eta abokatua eta psikologoa iristeko gutxi gorabehera zenbat denbora falta den esango litzaioke. Laguntza hori jasotzeari uko egingo balio, haren erabakia idatziz jaso eta hurrengo atalen arabera jardungo litzateke.

10.3.10.1.2 Egintzak eskaintzea

Pertsona ofendituari edo kalte-dunari ahalik eta modu argienean eta ulergarrienean eman behar zaio informazioa. Hona hemen informazio horren edukia:

- a. Abokatu-laguntza, izendapen askekoa edo ofiziozkoa, aurreko i idatz-zatiaren arabera.
- b. Delituaren izaera publikoaren berri izateko eskubidea.
- c. Delituaren edo faltaren egilea adingabea bada, zuzenean ofenditutako pertsonak, gurasoak, oinordekoak eta legezko ordezkariak akusatzaile partikularrak izan daitezkeela jakiteko eskubidea.

- d. Auzian parte izateko eskubidea, kereilarik jartzeko beharrik gabe. Egokiak diren akzio zibilak eta penalak egin ditzakete, edo komeni izanez gero, batzuk edo besteak baino ez.
- e. Kausan agertutakoan egindakoaren berri jakiteko eskubidea, 301. eta 302. artikuluetan xedatutakoa alde batera utzita, eta eskubidez komeni zaiona eskatzeko eskubidea.
- f. Gauzaren itzulketari, kaltearen konponketari edota egitate zigorgarriaren ondorioz kalte-ordainari uko egiteko eskubidea.
- g. Auzira alderdi gisa agertzen ez badira ere, horrek ez du esan nahi haiek uko egiten diotenik epai irmoan euren mesederako erabaki daitekeen itzulketa-eskubideari edota kalte-ordaina jasotzeko eskubideari; izatez, beharrezkoa da eskubide horri beren beregi uko egitea
- h. Auzira alderdi gisa agertzeko eskubidea berehala gauzatu behar da, delitua kalifikatu aurretik.
- i. Babes-aginduaren eskariari buruzko informazioa jasotzeko eskubidea, betiere, egokia bada.
- j. Gizarte-zerbitzuen laguntza (arreta, larrialdia, laguntza, harrera eta sendatzea). Gizarte-zerbitzuen helbidea eta telefono-zenbakia XX. eranskinean daude. Ikus hurrengo atala (iii).
- k. Doluzko delitu bortitzei eta sexu-askatasunaren kontrako delituei buruzko informazioa jasotzeko eskubidea.
- l. Biktimari Laguntzeko Zerbitzua Bilboko Justizia Auzitegian dago.

Gainera, behin indarkeria mota aztertu ondoren, biktimari dagozkion gainerako eskubideak ere hartuko dira aintzat (ikus protokolo honen 6. puntua).

10.3.10.1.3 Gizarte-baliabideak

Aurreko epigrafean jasotakoari jarraituz informazioa emateaz gain, **premiatzko ostatua** behar izanez gero, Gizarte Zerbitzuen lan-ordutegitik kanpo, Udaltzaingoa arduratuko da udal abegi-etxean sartzeko beharrezko gestioak egiteaz. Bestela, hala eskatuz gero edo egoeraren arabera beharrezkoa izango balitz, Bizkaiko Foru Aldundiaren premiatzko harrera-baliabidean sartzeko gestioak egingo lituzke.

Biktima udal abegi-etxean sartzen bada, Udaltzainak **barne-erregimeneko arautegia** azalduko dio, baita abegi-etxean sartzean bete beharreko baldintzak ere. Biktima abegi-etxean sartu eta hurrengo egunean, Udaltzaingoa Gizarte

Zerbitzuekin koordinatuko da, adostutako protokoloaren arabera beharrezko gestioak egiteko, abegi-etxean sartzeari, egoteari eta irteteari dagokienez.

10.3.10.1.4 Bestelakoak

1. Izaera pertsonaleko datuen bilketa eta lagapena.

Udaltzaingoa parte hartzen duten gainerako erakundeekin koordinatuko da arreta eta laguntza espezializatua eskaintzeko, bigarren mailako biktimizazioari aurre hartzeko, Sestaoko udalerrian indarkeria sexistaren ezagutza aurrera egin eta horrekin amaitzeko.

Udaltzaingoak emakumeen eskura jarriko du adostuko den datu pertsonal jaso eta horien lagapena egiteko adostasun akta, protokolo honetan II eranskinean jasota oinarritzat hartuta eta erakunde arteko koordinazioak laguntza integral hobia eskaintzeko duen garrantziaz informatuko du.

Bere datu pertsonalak hartu eta lagapena egiteko adostasuna eman badu, Udaltzaingoak, adostasuna sinatu eta gehienez ere hurrengo 72 orduen barruan, emakumeak baimendutako parte hartzen duten gainerako eragileei emango dizkiete datu hauek. Protokolo honen barruan edozein indarkeria sexista mota jasandako biktima guztiak sartzen dira.

Hilean behin, Udaltzaingoak indarkeria sexistak eragindako kasuei – Udaltzaingoak zein Ertzaintzak artatutakoei– buruzko informazioa bidaliko dio Berdintasun Zerbitzuari.

2. Lekualdaketak eta laguntza.

- a. Ertzaintzaren komisariara, osasun-zentro batera, epaitegira, biktimari laguntzen dion beste edozein erakundetara edo etxera (arroparen, gauzen eta abarren bila) lagundu behar bazaio, Udaltzaingoa arduratuko da. Biktima edozein lekutan dagoela lagunduko diote (polizia-bulegoetatik...), udaltzainak direla adierazten duen bereizgarriarik eta uniformerik gabe, eta egoeraren arabera beharrezkoak diren baliabideak eramango dituzte, hala nola adingabeentzako aulkiak, etab.).
- b. Biktima bere segurtasunagatik beldur balitz edo hala eskatuko balu, berak proposatutako etxera edo beste leku batera lagunduko litzaioke, berari eta haren mendean dauden pertsonari. Eta beharrezkoa eta egokia izango balitz, bere etxera lagunduko litzaioke, arropa eta premiazko gauzak har ditzan.

- c. Sestaoko udal-barrutitik kanpo lagundu behar bazaio, eta eskumen-gatazkak edo atxiloketak gerta badaitezke, gomendatzen da Ertzaintza arduratzea.

3. Itzulpena.

Udaltzaingoak itzulpen-zerbitzu bat jarriko du biktimaren eskura, komunikazio egokia bermatzeko egokien ikusten duten zerbitzuaren bidez.

10.3.10.2 Agintaritza Judizialari gertakariaren berri ematea

BJLOko 549.1.a artikuluan eta Prozedura Kriminaleko Legearen 284. artikuluan eta hurrengoetan, polizia judizialaren funtzioak jasotzen dira, eta adierazten da Agintaritza Judiziala eta Fiskaltza jarri behar dituela delituen eta egin zaion errekerimenduaren ondorioen jakinaren gainean.

10.3.10.3 Atxiloketa eta eskubideen irakurketa

- Atxiloketa kautelazko neurri bat da, izaera pertsonalekoa eta oso behin-behinekoa. Atxiloketaren helburua da pertsona ziurtatzea, prozesuari ihes egin ez diezaion, eta epaitegiaren esku jartzeko. Atxiloketa egiteko, Prozedura Kriminaleko Legearen 492. eta 495. artikuluetan adierazitako baldintzak bete behar dira.
- Atxiloketarako jarraibideetarako, ikus arau hauei: Espainiako Konstituzioaren 10. eta 15. artikulua; Segurtasun Indar eta Kidegoen Lege Organikoaren 5.3. artikulua; Prozedura Kriminaleko Legearen 389. artikulua eta hurrengoak, eta 520. artikulua eta hurrengoak.
- Atxilotutako pertsonari informazio hau eman beharko zaio:
 - a) Egozten zaizkion egitateak, ez-zilegi penala sortzen dutenak (Prozedura Kriminaleko Legearen 492. artikulua).
 - b) Askatasunaz gabetzeko arrazoiak.
 - c) Atxilotutako pertsona gisa dituen eskubideak.
- Genero-indarkeriaren eta etxeko indarkeriaren kasuetan, dagozkion eskubide orokorreaz gain, atxilotutako edo inputatutako pertsonak informazio hau jaso behar du:
 - a) Genero-indarkeriaren edo etxeko indarkeriaren delitu baten ustezko egile gisa, Zigor Kodearen 48. artikuluan xedatutako kautelazko

neurriak ezar daitezkeela; besteak beste, leku jakinetan bizitzeko eskubidea kentzea, eta biktimarengana, haren senideengana eta zehazten diren beste pertsona batzuegana hurbiltzeko edo haiekin harremanetan jartzeko debekua.

- b) Epaileak hartutako erabakiak ez betetzeak zigorra urratzearen delitua ekar dezakeela berekin, Zigor Kodearen 468. artikuluan jasotakoaren arabera.
- Pertsona bat atxilotzean, atestatuaren instruktoreak arduratu beharko du pertsona hori epailearen esku jartzeaz edo, dagokionean, hura askatzeaz edo legez dagokion egoerara sartzeaz. Gainera, atestatua Agintaritza Judizialari helarazi beharko dio. Orobat, eginbideen kopia bidali beharko die Fiskaltzari eta legeek zehaztutako gainerako organismo publikoei. Egozten zaizkion egitateak eta gainerako eskubideak atxilotuari jakinarazteko betebeharra izango du.
- Oso kontuan izan behar da, norberaren burua errudun adierazteko polizia-egoitzan egindako deklarazioa baliagarria izan dadin, beharrezkoa dela deklarazioa letraduaren aurrean egitea eta aldez aurretik atxilotuari bere eskubide konstituzionalen berri ematea; izan ere, horrela egin ezean, deklarazio horrek ez du inolako birtualtasunik izango, eta ezin izango da prozesuan ez aintzat hartu ez erabili.

10.3.10.4 Beste egintza prozesal batzuk

1. Nork bere burua errudun ez aitortzeko eta nork bere buruaren aurka adierazpenik ez egiteko eskubidea.
2. Letraduaren laguntza izateko eskubidea.
3. Atxilotutako pertsonaren beste eskubide batzuk (azterketa medikoa, senide bati abisua ematea, interpretearen laguntza...).
4. Habeas Corpusa: askatasun-gabetzako egoera irregularrak bertan behera uzteko aukera ematen duen prozedura.
 - a. Epaitegi eskuduna: Habeas Corpuseko prozedura gauzatzeko epaile eskuduna askatasunaz gabetutako pertsona dagoen lekuko instrukzio-epailea izango da.
 - b. Atxilotua zer lekutan dagoen ez badago jasota, haren egonlekuari buruzko azken berriak izan diren lekukoa izango da epailea.
 - c. Prozedura: Oro har Habeas Corpusa eska dezaketen pertsonen gain, adingabeak berak ere eska dezake. Kasu horretan, prozeduraren

ohiko bidea emango zaio eskaerari, eta horrez gain, horren jakinaren gainean jarri behar da Fiskaltza.

5. Delituaren ondoriozko efektuen trataera.
6. Aurrekariak.
7. Txostenaren eginbidea.

10.3.11 Jarraipena

1. **Instrukzio judizialean**, Udaltzaingoak epaitegian emandako eginbideen jarraipena egin, epailearen ebazpena aztertu (egindako esku-hartzearen balorazioaren adierazle gisa) eta atestatuak osatuko ditu egokitzen hartzen dituen eginbideekin, bai bere kabuz, bai epaileak eskatuta. Ahozko epaiketa egiten denean, deklaratu aurretik, xehe-xehe aztertuko du atestatua, egiten zaizkion galdera guztiei argitasunez eta zehaztasunez erantzun ahal izateko.
2. **Koordinazioa espetxeekin**. Erasotzailea espetxean egon eta Udaltzaingoak kalera irten den berri duenean, dela baimena duelako, dela behin betiko, horretarako jarritako bideak erabiliz, Ertzaintzarekin jarriko da harremanetan emakumeari horren berri emateko.

10.3.12 Kautelazko neurriak urratzea edo epaia ez betetzea

1. Epaileak babes-aginduan urruntzeko kautela-neurriak hartu baditu eta neurri horiek urratzen badira, baita biktima ados egonda ere, kondena urratzeko delitua egongo da, biktimaren adostasunak ez baitu garrantzirik (Auzitegi Gorenaren 2008ko azaroaren 25eko ebazpena). Kasu horietan, ez da biktima atxilotu behar: inguruabarrak aztertu ostean, agenteak beharrezko gestioak egingo ditu, epaitegi eskudunari egitateen berri emateko. Horretarako, berariazko eginbidea egin eta polizia-atestatuan sartuko du.
2. Hori guztia urratzea edo ez-betetzea egiten duen pertsonarentzat sor daitezkeen neurriak (atxiloketa edo inputazioa) alde batera utzi gabe.

10.3.13 Ebaluazioa

Ahalik eta arretarik onena eta jarduketa espezializatua eta profesionala bermatzeko, Udaltzaingoak bere jarduketa ebaluatzeko sistema bat ezarriko du. Ahal dela,

ebaluazio-sistema hori kanpokoa izango da, eta ebaluazioa egiteko, Udaltzaingoaren barne-informazioa, protokoloan parte hartzen duten gainerako erakundeen informazioa eta artatutako pertsonen iritzia hartuko dira kontuan.

10.4 Ertzaintza

Ertzaintza Euskal Autonomia Erkidegoko polizia da, zerbitzua ematen dion gizartearekin konpromisoa du eta bakea, bizikidetza eta pertsonen segurtasuna eta ongizatea sustatzen ditu.

10.4.1 Eskumenak eta xedea

Barne-mailan, ekainaren 28ko 15/2012 Legearen, Euskadiko Segurtasun Publikoaren Sistema Antolatzeakoaren, 5. artikulua betez, segurtasun publikoaren eskumena duen sailari hau dagokio: Esku-hartze subsidiarioa polizia bereziaren administrazio-ahalmenen barruan, ahalmenok berariaz esleitu ez direnean, herritarren arteko elkarbizitza ziurtatzeko, bortizkeria ezabatzeke, espazio publikoak bakez erabiltzeko eta delituei eta faltei aurrea hartzeko.

Ertzaintzaren xede nagusiak hauek dira: pertsonak eta ondasunak babestea, pertsonen beren eskubideak eta askatasunak aske gauzatzen dituztela bermatzea, eta Euskal Autonomia Erkidego osoko herritarren segurtasuna zaintzea. Horretarako, antolamendu juridikoak segurtasun-kidegoei ematen dizkien funtzioak egiten ditu.

10.4.2 Indarkeria sexista ezabatzeke neurriak

Ekainaren 28ko 15/2012 Legearen, Euskadiko Segurtasun Publikoaren Sistema Antolatzeakoaren, 67. artikulua hau xedatzen du:

1. Euskadiko Segurtasun Plan Orokorra, bai eta segurtasuneko gainerako lurralde-plan sektorialekin ere, kontuan izango dute genero-ikuspegia, eta plan horien lehentasunen artean sartuko dute emakumeen kontrako indarkeria-forma eta -adierazpen guztien aurkako borroka.
2. Euskal administrazio publikoek, bakoitzaren eskumenen esparruan, emakumeen eta gizonen berdintasunerako indarrean dauden legeetan eta emakumeen kontrako indarkeriaren aurkako borrokari buruzko legedi espezifikoan aurreikusitakoarekin bat eginez, ondokoak lortzen saiatuko dira:

- a. Emakumeen kontrako indarkeriaren sorburu diren emakumeen gaineko botere-harremanak sustatzen dituzten eta horiei eusten dieten patroiz soziokulturalak kentzea.
- b. Emakumeen kontrako indarkeria marxista sortzen duten egoerak antzematea, eta horiei aurrea hartzea eta aurre egitea.
- c. Emakumei dagozkien eskubideak bermatzea haiekiko arreta, harrera eta babesari dagokienean, eta orobat, beren erreparazio eta oneratzeko pertsonalari dagokienean.
- d. Emakumeen kontrako indarkeria sexista pairatzen dutenei arreta emateko eta oneratzeko laguntzeko politika publikoen sistema integrala koordinatua ezartzea.

10.4.3 Printzipio gidariak

Ertzaintzaren printzipio gidariei dagokienez, 10.3.1. atalekoak aplikatuko dira (Udaltzaingoaren printzipio gidariak), bai eta 10.3. idatz-zatian (Udaltzaingoa) ezarritako printzipio guztiak ere, baldin eta polizia-jarduketarik onena eta lagundutako pertsonaren arreta integrala ahalbidetzen badute.

10.4.4 Zerbitzuak

Hauek dira Ertzaintzak ematen dituen zerbitzuak:

- Salaketak jasotzea, eguneko 24 orduetan.
- Delitu eta falta guztietan esku-hartzea; batik bat, delitu eta falta larrietan, eta konplexutasunaren ondorioz Sestaoko Udaltzaingoa bere gain hartu ezin dituenetan.
- Polizia-baliabideak eskaintzea: eskolta, “Bortxa” telefonoa, etab.
- Epaileekin bitarteko izatea, epai bidez ezarritako urruntze-neurria betetzen dela kontrolatzeko baliabide telematikoak (eskumuturreko elektronikoak) eskatzen badira.
- Gizarte-baliabideei buruzko informazioa ematea.
- Kasu guztien jarraipen integrala, pertsona espezializatuen eskutik.

10.4.5 Jarduketa eta koordinazioa

Ertzaintzaren jarduketa eta koordinazioa honako hauekin etorriko dira bat: indarreko araudian, akordioetan, protokoloetan eta abarretan ezarritako printzipioetan eta jarraibideekin, bai eta, bereziki, etxeko tratu txarren eta sexu-erasoen arloko arauekin ere; etxean tratu txarrak eta sexu-erasoak jasaten dituzten emakumeei laguntza hobea emateko erakunde arteko II. akordioarekin; eta Eusko Jaurlaritzako Segurtasun Saileko Segurtasun Sailburuordetzaren Sexu-erasoak (3. zk.) eta Etxeko tratu txarrak (48. zk.) gertatzen direnerako jardueri buruzko argibideekin, eta Kalitatea kudeatzeko sistemari buruzko argibidearekin horren barruan jasoko da (etxeko indarkeriaren eta genero-indarkeriaren kasuetarako (51. zk.) jardueren prozesua eta hori arautzen duten argibideak:

- Deiak jasotzea.
- Larrialdia artatzea.
- Biktimei laguntza ematea.
- Salaketa jasotzea eta eginbideak burutzea.
- Kasuaren jarraipena egitea. VD/VG espedientea.
- Biktimaren babes integrala.
- Erasotzailearekin egin beharreko jarduketak.

Ertzaintzak urrats hauek egingo ditu:

1. Sestaoko udalerrriak gertatutako indarkeria sexistaren mota oro erregistratu, aurreikusi, ikertu edota jazarriko du.
2. Berehala jardungo du biktimen eta haien mendeko pertsonen segurtasun fisikoa, pribatutasuna eta intimitatea babesteko.
3. Ahal dela, emakumea den ertzain batek artatuko du biktima, intimitatea eta konfidentzialtasuna bermatzen dituen leku batean.
4. Salaketa egiteko, letraduaren laguntza espezializatua eskainiko zaio biktimari, eta behar den denbora guztia erabiliko da horretarako. Denbora horretan, jarrera enpatikoa izango du ertzainak, eta errudun-ustea eta anbibalentzia-sentimendua uxatzen saiatuko da. Biktimaren kontakizuna ez da inoiz ere zalantzan jarriko, eta ideiak antolatzen lagunduko zaio. Ahal bada, konfiantza-eta lasaitasun-giroa sortuko da, eta giro hori etetea saihestuko da.

5. Ertzaintzak izaera pertsonaleko datuen bilketarako eta lagapenerako adostasun-akta emango dio biktimari, eta ahalik eta laguntza integral onena jasotzeko, erakundearen arteko koordinazioa oso garrantzitsua dela jakinaraziko dio.
6. Protokolo honen, parte-hartzen duten erakundearen eta eskura dituen gizarte-baliabideen berri emango dio.
7. Biktimak babestu eta beharrezko lekualdaketa guztietan lagunduko die. Lekualdaketetan, ertzainek ez dute uniformeak jantziko, eta bereizgarriak gabeko autoa erabiliko dute. Gainera, egoeraren arabera behar diren baliabideak izango dituzte (adibidez, adingabeentzako aulkiak, etab.).
8. Sestaoko Udaltzaingoarekin lankidetzan jardungo du, biktimei ahalik eta arretarik onena emateko eta adostutako neurri judizialak betetzeko. Neurri horietako bat urratuz gero, agintaritza judizialari jakinaraziko dio.
9. Koordinazioa espetxeekin. Erasotzailea espetxean badago, eta Ertzaintzak baimen batean edo behin betiko irten dela jakinez gero, Sestaoko Udaltzaingoarekin jarriko da harremanetan, biktima jakinaren gainean jar dezan.
10. Protokolo honetan parte hartzen duten gainerako erakundeekin koordinatuko da, arreta eta laguntza espezializatua emateko, bigarren mailako biktimizazioa saihesteko, Sestaoko indarkeria sexistari buruzko informazio gehiago biltzeko indarkeria mota hori ezabatzeko.
11. Biktimak izaera pertsonaleko datuak jasotzeko eta lagatzeko baimena eman badu, Ertzaintzak Gizarte Zerbitzuei emango dizkie datuok, baimena jaso eta hurrengo 72 orduetan.
12. Hilean behin, Ertzaintzak Berdintasun Zerbitzuari igorriko diote indarkeria sexista jasan eta laguntza jaso duten kasuei buruzko informazioa XX eranskinaren arabera. Datuak bereizi egingo dira Berdintasun Zerbitzuaren helburua Sestaoko udalerrian ematen den indarkeria sexistari buruzko errealitatea hobeto ezagutzea eta errealitate horri egokitutako politika publikoak garatzea delako.
13. Urtean behin, Sestaoko Udaleko Berdintasun Zerbitzuak indarkeria sexistaren datuak eskatuko dizkio Ertzaintzaren Segurtasuna Koordinatzeko Zuzendaritzaren erregistro estatistikoari. Ertzaintzak Sestaon duen komisariak aktiboki lagunduko du Berdintasun Zerbitzuak informazio hori lehenbailehen jaso dezan.

10.4.6 Ebaluazioa

Ahalik eta arretarik onena eta jarduketa espezializatua eta profesionala bermatzeko, Ertzaintzak bere jarduketa ebaluatzeko sistema bat du. Ahal dela, ebaluazio-sistema hori kanpoko izango da, eta ebaluazioa egiteko, artatutako pertsonen eta arreta koordinatzen duten profesionalen iritzia hartuko dira kontuan, gutxienez. Ertzaintzaren esku-hartzea amaitzean, lagundutako pertsonen emandako inkestak bideratuko dira.

10.5 Osasun-Zerbitzuak

10.5.1 Eskumenak eta ordezkaritza

Osakidetza erakunde autonomo gisa eratuta dago herritarrei osasun arreta integrala emateko, eta osasun arloko profesionalen bitartez, indarkeria sexista jasaten emakumeen prebentzioa, laguntza, antzematea eta errekupeazioaren alde lan egiten du.

Protokolo honi dagokionez, Barakaldo-Sestaoko Erakunde Sanitario Integratua (ESI) izango da solaskidea Sestaoko Udalaren aurrean.

10.5.2 Indarkeria sexista ezabatzeko neurriak

1. Indarkeri sexista emakumeek jasaten duten indarkeria mota da eta ez da bakarrik hori jasaten den lekura mugatzen (etxeko indarkeria, lanekoa,...) edota erasotzailea zein den esatera (bikotekidea edo bikotekide ohia) edota indarkeria motara (fisikoa, psikologikoa, sexuala, ekonomikoa, etab.).

Ikusi protokolo honetako 7.epigrafean jasotzen den definizioa.

2. Gaur egungo osasun protokoloek genero indarkeria, etxekoa eta sexu erasoak jasotzera mugatzen badira ere, Barakaldo-Sestaoko Erakunde Sanitario Integratuak (ESI) indarkeria sexista jasaten duten emakume guztiei arreta integrala ematen eta hori ezabatzen lan egingo du.

3. Barakaldo-Sestaoko Erakunde Sanitario Integratuak (ESI) honako neurri hauek bultzatuko ditu:

- a. Osasun langileak sentsibilizatu eta prestatu, batez ere Lehen Mailako Arreta, Larrialdi eta Osasun Mental zerbitzuetakoak eta ginekologia, obstetrizia eta traumatologia espezialitateetakoak.
- b. Indarkeria sexista arloan prebentzioa, esku-hartzea eta laguntza ematera zuzenduta dauden jarduerak bultzatu.

- c. Informazio eta zaintza sistemak eta barruko koordinazioa hobetu.
- d. Detekzio goiztiarra hobetu.
- e. Taldeko hausnarketa eta esperientzien trukea egiteko espazioak bultzatu, eta halaber gai honekin zerikusia duten foro eta jardunaldietan parte hartu.
- f. Indarkeria sexistaren kontrako erakunde arteko koordinazioa sustatu.
- g. Erakundeen aldetik zero tolerantziaren politika egiteko konpromisoa bultzatu eta indarkeria sexistaren edozein adierazpen arbuiatu.
- h. Emakumeei dauden baliabideen gaineko informazioa eman.
- i. Emakumeak laguntza maila guztietan arretarako aukera izan dezaten bultzatu modu erraz, eraginkorrean eta ahal den eta trauma gutxien eraginda.

10.5.3 Zerbitzuak eta baliabideak

Osasun arloan, Osakidetzak Sestaon baditu baliabideak Genero Indarkeriaren biktimei arreta emateko laguntza eta antolakuntza maila bat baino gehiagotan:

- a. Lehen Mailako Arreta: Kueto eta Markonzagako Osasun Zentroak eta La Iberiako kontsultategia.
- b. Larrialdiak: Markonzagako APJ (Arreta Puntu Jarraia) eta San Eloy Ospitaleko Larrialdi Zerbitzua.
- c. Ospitaleko Arreta: San Eloy Ospilataleak Barakaldo eta Sestaoko gaixoei ematen die arreta Larrialdi Zerbitzuak barne.

Baliabide hauek guztiak Barakaldo-Sestao Erakunde Sanitario Integratuaren (ESI) parte dira.

- d. Ginekologiako larrialdiko arreta: Gurutzetako Larrialdi Zerbitzuan.
- e. Osasun Mentala: OMZ (Osasun Mentaleko Zentroa) Markonzagan kokatuta dago eta Bizkaiko Osasun Mentaleko Sarearen mendekoa da.

10.5.4 Jarduketa

Barakaldo-Sestaoko ESI-k Eusko Jaurlaritzaren Osasun Sailaren Osasun Protokoloak ezarritako arauak jarraituko die.

Osasun zerbitzuetako jarduketa honako eremu hauetan eratzen da:

1. Prebentzioa

Barakaldo-Sestaoko ESI-k honako neurri hauek sustatuko ditu prebentzio arloan:

- a. Larrialdi eta lehen mailako arreta zerbitzu guztietan ondo ikusten diren informazio puntuak jarri, bertan eskura jarriko dira baliabideak, manualak eta esku-orriak.
- b. Emakumeen osasun integrala eta hauek banaka eta taldeka ahalduntzea lortzeko xedez burutzen diren jardueratan parte har dezaten sustatu.
- c. Indarkeria sexista ematen den egoeratan barneko jarduera-protokoloak abian jartzea bultzatu.
- d. Kontsultetan baheketa orokorrak ezarri.

2. Detekzioa

- a. Indarkeria egoeren detekzio goiztiarra hobetzeko, Barakaldo-Sestaoko ESI-k beharrezko diren prestakuntza jarduketak bultzatuko ditu, jarraiak eta espezializatuak, osasun zerbitzuetako profesionalen konpetentziak hobetzeko.
- b. Osasun arloko profesional batek emakume bat indarkeria sexista jasaten ari delako, jasan duelako edo jasan dezakeelako susmorik duen lehen unetik bertatik, elkarrizketa kliniko baten bidez baieztatu edo baztertu beharko da.
- c. Profesional batek pertsona horrek indarkeria sexista jasaten duelako susmoa badu, osasun zentroko gizarte laguntzailearengana bidaliko du, pertsonak hala erabakitzen badu. Bideratze hau berehalakoa edo hitzordua emanda izan daiteke. Pertsonak nahi izango ez balu, profesionalak jarraipen plan bat adostuko du.
- d. Pertsona horrek larrialdi zerbitzuen bidezko laguntza jaso badu eta dituen lesioak indarkeria sexistak eragindakoak diren susmorik badu, pertsona horren familia-medikuari jakinaraziko dio honek jarraipena egin dezan.
- e. Barakaldo-Sestaoko ESI-k, detekzio goiztiarra antzemateko helburua hobetzeko asmoz, barne mailan, gutxienez ere honako alderdiak garatuko ditu:
 - i. Elkarrizketa klinikoa egiteko jarraibideak.
 - ii. Detekzioan laguntzeko adierazleak.

iii. Arriskuaren balorazioa.

3. Arreta eta errekupeazioa

Barakaldo-Sestaoko ESI-k, arreta eta errekupeazioa hobetzeko helburua lortzeko, honako alderdi hauek garatu eta hobetuko ditu:

- a. Emakumeei indarkeria sexistaren gaineko informazioa eman: dauden baliabideena, eskubideak, etab.
- b. Informazioa, orientabidea, bideratzea eta beharrezkoak diren baliabideak eskuratzeko behar diren gestioak egitea.
- c. Kontsultako lana eta jarraipena.
- d. Arriskuaren eta egoteko kasuan, bere ardurapean dauden pertsonen egoeraren balorazioa egingo du. Arrisku handia dagoela kontuan hartu beharreko dira armak izatea edota hauek lortzeko erraztasuna, hiltzeko mehatxuak, hilketa saiakerak, etab.
- e. Laguntza emozionala eskaintzea.
- f. Datu pertsonalak babesteari buruzko informazioa eman eta hauek jaso eta lagatzeko baimena emateak duen garrantzia. Behi jasota, hurrengo lanegunean datu horiek Batzorde Teknikoko profesionalei emango dizkie esku-hartzea egiteko.
- g. Segurtasunerako gomendioak eman.
- h. Esku-hartze eta segurtasunerako plan bateratua burutu.
- i. Bideratzea.
- j. Historia klinikoan erregistroa egitea.
- k. Jarduketa egin, hala badagokio, seme-alabekin eta baita bere ardurapeko pertsonekin.
- l. Dagokionean lesioen parte eta medikuaren txostena igortzea.
- m. Egoera larria balitz, Ertzaintzara deituko du salaketa jarri edota babes-aginduaren eskabidea egiteko.
- n. Dagokion erakundeekin koordinatzea.

Osasun arloko profesionalen jarduera ezberdina izango da emakumeak indarkeria baieztatzen duen ala ez kontuan hartuta eta arrisku egoeraren arabera, eta emakumeen intimitatea eta konfidentzialtasuna erabat bermatu beharko dira.

Dena dela, erasotzailearekin izan beharreko jardunak ezin du emakumearen segurtasuna arriskuan jarri, ez eta honen seme-alabena edota bere ardurapekoena.

10.5.4.1 Etxeko tratu txarren aurrean jarduteko jarraibideak

10.5.4.1.1 Tratu txarrek eragindako ageriko lesio fisiko edo psikiko larrien aurreko jarduketa

1. Osasun arloko laguntza, dagozkion jarduera terapeutikoen planari hasiera emanez emango da Sexu erasoa edo sexu-abusua egon bada, kasu hauetarako aurrerako adierazten den moduan jardungo da, forentsea bertaratzea eskatuz.
2. Laguntza jarduera amaitu ondoren eta nahi denean, dagokion tratamendua ezarrita, etxeko tratu txarrak eta indarkeria sexuala jaso dituzten emakumeei eman beharreko arreta hobetzeko Erakunde Arteko II. Hitzarmenean II. Eranskin gisa jasotzen den lesio parteen eredua betetzeari ekingo zaio (protokolo honen V Eranskina).
3. Lesioen parte hau bete ondoren, emakumeari irakurriko zaio eta ahal denik eta arinen Emakumearen Indarkeriaren gaineko Barakaldoko Epaitegira edota Guardiako Epaitegira igorriko da, Hitzarmen honetako I. eranskinean jasotzen den “Bildalketa-idazkia” erabiliz (protokolo honen V Eranskina).

Era berean lesioen partearen eta Bildalketa-idazkiaren kopia igorriko zaizkio emakumeari, horrek emakumearen segurtasuna arriskuan jartzen ez badu; kasu horretan bere konfiantzazko pertsona bat izenda dezala esango zaio kopiak jaso ditzan.

Historia klinikoan lesioen Partearen eta Bidalketa-idazkiaren kopia geratuko dira.

4. Lehendabiziko laguntza jarduera Larrialdi Zerbitzuek edo Arreta Espezializatuek eginga den kasuetan, horretaz gain, emakumeari Medikuen Txostena idatzi eta emango zaio emakumeari, hori lagungarria izango baita aurrerantzean artatuko duen medikuak jarraipen egokia egin ahal izateko.
5. Emakumeari aholkularitza emango zaio gizarte baliabideez eta ESI-ren bidez jaso ditzakeen zerbitzuez eta hala badagokio, urgentziazko harremana eskainiko zaio Gizarte Zerbitzuetako edota Biktimaren Laguntza Zerbitzuetako profesionalekin.
6. Emakumearen segurtasunerako edo osotasun fisikorako arriskurik badago, polizia bertaratzea eskatuko da SOS-Deiak zerbitzura, Sestaoko Ertzaintzaren Komisaldegira edota Sestaoko Udaltzaingora deituta.

10.5.4.1.2 Tratu txarrek eraginda, agerikoak ez diren lesio fisiko edo psikiko larrien kasuetarako jarduketa

1. Osasun arloko langileek emakume bat tratu txarrak jasotzen ari den susmoa duenean edota horren zantzuak atzematen dituenean, egoera hori baieztatu edo baztertu egin beharko du. Garrantzizkoa da osasun arloko langileek emakumea tratu txarrak jasotzen ari dela pentsarazteko zantzuak eta sintomak ezagutzea eta elkarrizketa saioetan kasu hauek identifikatzeko erne egotea. Garrantzitsua da kontuan hartzea indarkeria mota hau jasaten duten ia emakume gehienak indarkeria jasaten hasi eta urte betera joaten direla osasun zentrora. Hori dela eta osasun eremua oso garrantzitsua da detekzio goiztiarra antzemateko.
2. Beharrezko da elkarrizketa klinikoa detekzioa erraztuko duen konfiantza-giroan ematea.
 - a. Emakumeak tratu txarrak jasaten ari dela onartzen badu, azterketa zorrotza egin behar da egon daitezkeen lesioak detektatzeko edo egoera emozionala baloratzeko, eta egingo zaizkion azterketen eta horien helburuaren berri emango zaio. Emakumeak gertatu zaiona salatu nahi ez badu eta ezta babes agindua eskatu ere, hori egitera motibatuzko azalduko zaio salatzea eskubidea ez ezik babesa jasotzeko modua ere badela, jasaten ari den indarkeriarekiko lotura apurtzeko modu bat eta Justizia Arloko Administrazioak eskaintzen dituen babes mekanismoak jasotzekoa – neurri zibil eta penalak. Era berean, azalduko zaio profesionalak derrigortuta daudela Epaitegiei delitu izaera izan dezaketen gertaeren berri ematera.
 - b. Emakumeak tratu txarrak jasotzen dituen egoeran dagoela onartzen ez badu eta susmo hori benetakoa dela egiaztatzeke nahiko elementurik ez badago, historia klinikoan dauden zantzuak egindako esku-hartzea erregistratuko dira, egon diren arazo fisiko/psikiko/sozialak kontuan hartuko dira eta jarraipena egiteko bisitak eskainiko dira.

10.5.4.2 Jarduera jarraibideak eraso edo sexu-abusu kasuetan

10.5.4.2.1 Gertatu berri diren eraso edo sexu-abusu kasuetan egin beharreko Jarduketa (72 ordu baino gutxiago, egoeraren arabera luza badaiteke ere)

Eraso edo sexu-abusua gertatu berria bada (72 ordu baino gutxiago) emakumea ahalik eta arinen Gurutzetako Ospitalera bideratuko da eta etxeko tratu txarrak eta indarkeria sexuala jaso dituzten emakumeei eman beharreko arreta hobetzeko Erakunde Arteko II. Hitzarmenean jasotzen diren jarraibideak ezarriko dira.

10.5.4.2.2 Erasoa edo sexu-abusua gertatu berria ez deneko jarduketa (72 ordu baino gehiago)

Igarotako denbora 72 ordutik gorakoa denean eta lagin biologikoak hartu ahal diren zantzuak edo susmoak daudenean- kasuaren berezitasuna kontuan hartuta - aurreko atalean bezala jokatu da.

Bestela, egon daitezkeen kalte eta lesio fisiko zein psikikoei aurre egin beharko zaie, dagokion jarduera terapeutikoen planari ekinez.

Laguntza jarduera amaitu ondoren eta behar denean, dagokion tratamendua ezarrita, arestian aipatutako Akordioaren II. eranskin gisa jasotzen den lesioen parte-eredua beteko da, 72 ordu baino gutxiagoko kasuetarako jasotako jarraibideen arabera (protokolo honen V Eranskina).

10.5.5 Koordinazioa

10.5.5.1 Barrukoa

1. Barruko koordinazioa hobetzeko xedez, indarkeria sexista kasuetan ari diren osasun arloko profesionalek protokolo honen osasun arloko arduradun izendatuta dauden pertsonen barruko koordinazioan eman daitekeen edozein hutsegite eta emakumeari emandako arretaren kaltetan joan daitekeenaren berri eman beharko diete eta era berean emakumeen egoeraren koordinazioa eta jarraipena ahalbidetuko duten koordinazio-bide arin eta eraginkorrak bultzatu.
2. Ezarritako komunikazio zirkuituak honetan dautza:
 - a. San Eloy Ospitaleko Larrialdi Zerbitzuetan antzemandako genero indarkeria susmoa duten kasuak komunikatzeko zirkuituak, horra sartzeko atea "Erizaintzako Triaia" izenekoak, emakumearen altak dagokion osasun zentroarekin lotzen duen ibilbidea jarraituko du.

- b. Helburua beti ere konfidentzialtasun osoa mantentzea izanik, kontuan hartu da Sestaoko Udalerrian kokatuta dauden bi zentroetako (Kueto eta Markonzaga) Erizaintzako Arduraduna izango dela tratu txarren kasuetan komunikazioa jasoko duena eta bere irizpidea jarraituko da pazienteak bere lehen mailako arreta medikuarengana (LMAM) edota kupo bereko Erizaintzako Unibertsitate Diplomatuek (EUD/Erizaina).
 - c. Kontsultan dagoenean elkarrizketa-klinikoaren bidez, espezifikoa kasu hauetan, kasuarekin aurrera egingo da eta OMZ-ra (Osasun Mentaleko Zentroa), lehen mailako gizarte zerbitzuetara edo gaiarekin zerikusia duen edozein erakundetara bideratzea baloratuko da.
 - d. Sestao –Markonzagako APJ-n (Arreta Puntu Jarraia) artatutako kasuek osasun zentroetan duten euskarri informatiko bera dute eta beraz, pazienteak bere osasun zentroan jarraipena egiteko aukera ematen dute.
 - e. Arreta maila hau (Lehen Mailako Arreta) egokiena da emakumeei euren datu pertsonalak jaso eta lagapena egiteko baimena eskatzeko eta ondoren datu hauek Batzorde Teknikoaren eta Sestaoko Udalerri Berdintasun Zerbitzuko erakundeei lagapena egiteko, horrela kolaboratu egiten baitute udalerrian arazo honen gainean dagoen egoera errealari buruzko informazioa biltzen, ondoren arazo horren prebentzioa egiteko esku-hartze integrala eta arazoaren tamainari egokitutako neurriak abian jartzea ahalbidetuz. Eskabide hori medikuaren eta pazientearen arteko konfiantzazko harremana eta konfidentzialtasuna eta autonomia oinarriak kontuan hartuta jasoko da. Xede horrekin erabakitzen diren euskarriak erabilita burutuko da.
 - f. Era berean, maila guztietan emandako arreten erregistro sistemak ezarriko dira Sestaoko Berdintasun Zerbitzuari jakinarazteko.
3. Tratu txarren erregistroa egiteko euskarri informatikoak (OSABIDE) honetan dautza:
- a. Osakidetzan, eta zehazki Lehen Mailako Arretan (L.M.A) Osabide A.P. izeneko tresna informatikoarekin lan egiten da.
 - b. Arreta espezializatuko eremutik, bai ospitale eremuan (Larrialdiak) bai Osasun Mentalean, "Osabide Global" izeneko erabiltzen da, eta hor egindako esku-hartzea erregistratuta geratzen da eta eskuragarri Lehen Mailako Arreta ekipoari datuak emateko.

Kudeaketa zirkuituak zerbitzuan bertan definituko dira arreta maila guztietan.

Lehen mailako arretan eta Osasun Mentalean datuak biltzeko eta lagapena egiteko orria jasotzen duen historialak ikonoak izateko aukera protokoloan sartzea sustatuko da edo gaiaren eta protokolo honen gainean barruko eta kanpoko arreta eta koordinazioa hobetuko duen bestelako edozein adierazle/ikono.

4. Biktimaren inguruabarren eta beharren arabera, interakzioa edozein mailatan eman daiteke, larrialdi puntuak eta Lehen Mailako Arreta zentroak osasun sistemarekin harremanak izateko lehendabiziko puntuak izaten diren arren.
5. Ospitaleko larrialdietatik Lehen Mailako Arreta Medikuarengana, eta hortik Osasun Mentaleko Zentroko Psikiatrarengana Osakidetzan ezarrita dauden ohiko bideratze-prozedurei jarraituz egingo dira. Kontuan hartuta hauek, kasuaren larritasunaren arabera, lehentasunak ezartzeko aukera jasotzen dutela.
6. Osakidetzako historia kliniko elektronikoak, arreta maila guztietako profesionalen artean gaixoen informazio klinikoa partekatzeko tresnak, beharrezkoa den informazioa bermatzen du, beti ere emakumeak prozesua onartzen badu.

10.5.5.2 Kanpoko

Indarkeri sexista jasaten duten emakumeei arreta integrala emateko xedez, Barakaldo-Sestaoko ESI-K beharrezkoak diren mekanismoak sustatuko ditu erakundeek, agenteek eta abarren arteko koordinazioa arina eta eraginkorra izan dadin, bereziki protokolo honen eremuan eta bertan ezarrita dauden jarraibide eta orientabideen arabera.

10.5.6 Ebaluazioa

Barakaldo-Sestaoko ESI-k osasun langileek emandako arretaren ebaluazio sistemen garapena sustatuko du.

Egindako jardueren zenbait ebaluazio-adierazle honako hauek izango dira: Indarkeria sexista egoerak detektatzeko baheketa orokorrak, informazio taula kopurua, elkarriketa kopurua, detektatutako kasu kopurua, indarkeria sexistagatik egindako mediku-txosten kopurua, gizarte-txosten kopurua, garatu diren formazio jarduera kopurua, etab.

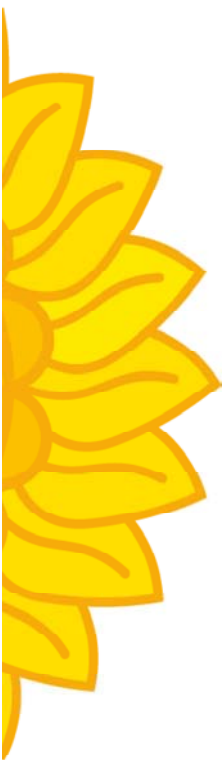
10.6 Justizia administrazioa

Justiziaren esparrutik, zenbait eragilek jarduten du indarkeria sexistaren kontrako borrokan: Botere Judizialak (emakumearen aurkako indarkeriaren arloko epaitegiak, lan-arloko epaitegiak, instrukziokoak, zigor-arlokoak, etab.), Fiskaltzak, Abokatuak, Medikuntza Legalak...

Toki-mailan, haiek guztiak koordinatzea zaila izango litzateke. Horregatik, Barakaldoko Emakumearen aurkako Indarkeriaren arloko Epaitegiaren parte-hartzea mugatu da hasiera batean, nahiz eta haren eskumen-esparruan 5. atalean adierazitako indarkeria sexistaren kontzeptu osoa sartu ez.

Hori guztia dela eta, eta Sestaon indarkeria sexista ezabatzeko asmoz, Barakaldoko Emakumearen aurkako Indarkeriaren arloko Epaitegiak konpromiso hauek hartzen ditu:

- Erakundeen arteko elkarlana ahalbidetzea.
- 11. atalean aipatutako Batzorde Teknikoak aktiboki parte hartzea.
- Epaitegi horretara joaten diren emakumeen datu disoziatuak jasotzea eta Batzorde Teknikoari ematea, indarkeria sexistak Sestaoko udalerrian duen eragina zehatzago jakin dadin laguntzeko.

11 Tokiko batzordeak

Protokolo honen xedea eta helburuak betetze aldera, bi batzorde sortuko dira: teknikoa eta jarraipenekoa.

11.1 Batzorde teknikoa

11.1.1 Osaera

Batzorde Teknikoan, protokolo honetarako aukeratutako pertsonal teknikoa egongo da, eta Sestaoko Udaleko Berdintasun Zerbitzua ordezkatzen duen Berdintasun Teknikaria izango da buru.

Hona hemen erakunde bakoitzeko arduradunak:

- Sestaoko Udala: Berdintasun Teknikaria; Udaltzaingoko burua; eta gizarte-langilea.
- Ertzaintza: Genero Indarkeriako eta Etxeko Indarkeriako Unitateko arduraduna edota agentea.
- Osakidetza - Ezkerraldeko ESI: Larrialdietako, lehen mailako arretako eta erizaintzako ordezkariek.
- Justizia Administrazioa: Barakaldoko Emakumearen aurkako Indarkeriaren arloko Epaitegiko idazkaria.

Erakunde bakoitzak batzordean parte hartzen duten pertsonak egokiak direla bermatuko du, bai eta konpromisoak hartzeko, erabakiak hartzeko eta akordioak gauzatzeko eskumena dutela ere.

11.1.2 Presidentearen funtzioak

- Batzorde Teknikoko eta Jarraipeneko deialdiak egitea, batzordeak koordinatzea eta aktak egitea.
- Hileko, hiruhilekoko eta urteko datuak jasotzea eta aztertzea.
- Batzorde Teknikoko eta Jarraipeneko teknikariei eta politikariei emakumeen eta gizonen berdintasunaren arloan aholku ematea.
- Protokoloa hobetzeko iradokizunak eta proposamenak biltzea.

- Beste erakunde publiko batzuekin eta udalerriko hirugarren sektorearekin eta elkarte mugimenduarekin harremanetan egotea.
- Herritarrei eta elkarte mugimenduari protokoloaren garapenari buruzko informazioa ematea.
- Txostenak egitea.

Funtzio horiek egiteko, kanpoko idazkaritza tekniko baten laguntza izan dezake.

11.1.3 Batzordearen funtzioak

- Egindako esku-hartzea aztertzea eta ebaluatzea.
- Protokolo honetan jasotako indarkeria mota ororengatik artatutako emakumeen eta adingabeen hiruhilekoko eta urteko datuak Batzorde Teknikoari ematea. Datu horiek jasotzeko baimenik ez badago, datu disoziatuak izango dira, biktimek salaketa egin duten ala ez.
- Beharrizanak hautematea eta arazoa ahalik eta hoberen tratatzeko beharrezko jarduketak zehaztea.
- Prestakuntza-beharrak hautematea eta pertsonal politikoari jakinaraztea.
- Gainerako erakunde publikoei emakumeen eta gizonen arteko berdintasunaren arloan aholku ematea, eta haiekin lankidetzan jardutea.
- Beren xedeen eta funtzioen artean emakumeen eta gizonen arteko berdintasunaren arloan eta, bereziki, emakumeen aurkako indarkeriaren arloan laguntzea duten erakunde publiko eta pribatuekin harremanak ezartzea, eta parte-hartzerako eta lankidetzarako bideak zabaltzea.
- Protokoloan hobekuntzak proposatzea, emandako arretaren kalitatea handitzeko.
- Protokoloaren urteko jarraipena egitea, eta haren funtzionamendua, argiak eta itzalak zehazten dituen urteko txosten bat egitea.
- Batzordeko kideei informazio eguneratua ematea; besteak beste, baliabide berriei, arau berriei eta zerbitzuetan lan egiten duten pertsonen aldaketei buruz.
- Datuak jasotzeko sistematizazioa garatzea eta hobetzea.
- Eta bere eskumenaren eta jarduketaren esparruan agintzen zaizkion beste funtzio guztiak.

11.1.4 Funtzionamendua

- Izaera pertsonaleko datuen bilketa eta lagapena.
 - Datuak batera jasotzea sistematizatzea, datuen bilketa eta komunikazioa homogeneoa eta alderagarria izan daitezen.
 - Datuen lagapeneko prozedura egokia ezartzea: datuak galtzea edo kopiazea eragozten duena, eta datuen erregularotasuna ezartzen laguntzen duena.
 - Jarraipen batzordea egiten den bakoitzean hiruhileko datuak eta urte amaieran urtekoak.
- Parte-hartzaileen aldaketak: Batzordean parte hartzen duten pertsonetako batek bere postuan jarraitzerik ez balu, Berdintasun Zerbitzuari jakinaraziko dio eta bere ordezkaria den beste bat izendatu beharko du eta kontaktuen taula eguneratua igorriko zaio Batzorde Teknikoari.
- Hiru hilean behin bilduko da, edo lehenago, baldin eta egoeraren arabera beharrezkoa bada.

11.1.5 Baldintzak

- Batzorde Teknikoko kideek prestakuntza espezializatua izan beharko dute emakumeen aurkako indarkeriaren arloan zein emakumeen eta gizonen berdintasunaren arloan.
- Bere eskumenen esparruan arautegiak aurreikusten dituen betebeharrak bete beharko ditu Batzordeak. Erakunde arteko akordio, protokolo, programa eta planetan aurreikusitako ekintzez gain, arau hauek hartuko dira aintzat, batik bat: 4/2005 Legea, otsailaren 18koa, Emakumeen eta gizonen berdintasunerako; eta 3/2007 Lege Organikoa, Emakumeen eta gizonen berdintasun eraginkorrerako.

11.2 Jarraipen Batzordea

Protokolo hau sinatzen duten erakunde eta zerbitzu bakoitzaren ardura duten pertsonak osatuko dute.

11.2.1 Funtzioak

- Protokoloaren, haren hobekuntzen eta ebaluazioaren jarraipena egitea, eta hura aldatzeko eta egokitzeko eta beste erakunde batzuek parte hartzeko neurri egokiak hartzea.
- Baliabide berriak sortzean, jarduteko eta koordinatzeko jarraibideak ezartzea.
- Prestakuntza-ekintzak sustatzea, emakumeei laguntzeko eta arreta eta babesaren emateko zikloan esku hartzen duten profesionalentzat.
- Urteko prestakuntza-ekintzak sustatzea, pertsonal politikoarentzat.
- Protokoloa ezartzeko eta haren jarraipena eta ebaluazioa egiteko beharrezko baliabideak ezartzea (giza baliabideak, ekonomikoak eta teknikoak).
- Estrategiak diseinatzea eta ekintzak bultzatzea, indarkeriaren detekzio goiztiarra eta esku-hartzea hobetzeko.
- Egun dauden zerbitzuen estaldura hobetzea, eta beharrezkoa bada, baliabideak berrantolatzea edo sortzea.
- Urtean behin, barne- eta kanpo-mailan, protokoloa ezartzeko prozesuari, aurrerapenei eta prebentziorako eta emakumeen arreta eta babesaren hobetzeko ekintzei buruzko informazioa ematea.

11.2.2 Printzipioak

- Batzorde honetako pertsonal politikoak prestakuntza espezializatua izan behar du.
- Bere eskumenen esparruan arautegiak aurreikusten dituen betebeharrak bete beharko ditu Batzordeak. Erakundeen arteko akordio, protokolo, programa eta planetan aurreikusitako ekintzez gain, arau hauek hartuko dira aintzat, batik bat: 4/2005 Legea, otsailaren 18koa, Emakumeen eta gizonen berdintasunerakoa; eta 3/2007 Lege Organikoa, Emakumeen eta gizonen berdintasun eraginkorrerakoa.
- Batzorde honetako pertsonalak beren udalerriko emakumeen aurkako indarkeriaren estatistikak soilik izango ditu eskura; ezin izango dituzte lagundutako pertsonak identifikatzeko balio dezaketen datu pertsonalak erabili.
- Batzorde Teknikoak Sestaoko emakumeen aurkako indarkeria sexistari buruzko informazioa emango dio. Horri eta Berdintasun Zerbitzuak egindako lanari esker, pertsonal politikoak beharrezko baliabideak bideratu ahal izango ditu,

udal-politika publikoak diseinatzeko, garatzeko eta ezartzeko; hartara, emakumeen eta gizonen berdintasuna lortzen eta emakumeek jasaten duten diskriminazio mota oro –batez ere, emakumeen aurkako indarkeria sexistaren arloan– ezabatzen laguntzeko.

11.2.3 Funtzionamendua

- Sestaoko alkatea izango da Jarraipen Batzordeko buru.
- Urtean behin bilduko da, edo lehenago, baldin eta egoeraren arabera beharrezkoa bada.
- Batzorde honen koordinazio teknikoa eta jarraipena Sestaoko Udaleko Berdintasun Teknikaria izango da. Horretarako, kanpoko idazkaritza tekniko baten laguntza izan dezake.

12 Izaera pertsonaleko datuen babesa

1. Protokoloetan, programetan eta erakundeen arteko akordioetan ezarritakoa eta arautegiak (15/1999 Legea, abenduaren 13koa, Izaera pertsonaleko datuak babestekoa, eta hura garatzen duten erregelamenduak; eta 2/2004 Legea, otsailaren 25ekoa, Datu pertsonaletarako jabetza publikoko fitxategiei eta Datuak Babesteko Euskal Bulegoa sortzeari buruzkoa) xedatzen duena alde batera utzi gabe, protokolo honen karian indarkeria sexistarekin lotutako datu pertsonalak jasotzen dituzten eta protokolo hau sinatzen duten erakunde guztiek konpromiso hauek hartzen dituzte:
 - a. Datu pertsonalen kontua labain samarra denez, sistema egokia ezartzea haiek jasotzeko, haiei buruz informatzeko eta haien trataera baimentzeko. Gainera, sarbide-kontrola eta goi-mailako segurtasun-neurriak ezarriko dira.
 - b. Datuak behar bezala tratatzea, eta sartzeko, zuzentzeko, ezerezteko eta aurka egiteko eskubideetan arreta jartzea.
 - c. Arlo horretako prestakuntza ematea indarkeria sexistaren aurkako borrokan inplikaturik dauden teknikari eta politikariei.
 - d. Lagundutako pertsonen datu pertsonalak Batzorde Teknikoari ematea, baldin eta datuak jasotzeko eta lagatzeko baimena eman badute. Biktimek ez badute baimena ematen, datu disoziatuak emango zaizkio Batzorde Teknikoari. Datu horiek pertsonak identifikatzea eragozten dute, baina laguntza eta erakundeen arteko koordinazioa hobetzeko aukera ematen dute. Horrez gain, haiei esker, hobeto jakin daiteke Sestaoko indarkeria sexista zertan den, indarkeria mota horri aurre egiteko politika publikoak garatzeko.
2. **Hilean behin**, Udaltzaingoak, Epaitegiek, Osakidetzak eta Gizarte Zerbitzuek indarkeria sexistak eraginda laguntza jaso duten emakumeen informazioa bidaliko diote Sestaoko Udaleko Berdintasun Zerbitzuari, ezarritako ereduari jarraiki.

13 Adierazpenak eta ekintza publikoak

Protokolo hau sinatzen duten erakunde guztiek argi eta garbi ukatu behar dute indarkeria sexistaren mota oro, beren eguneroko lanaren eta ekintzen bidez. Horrez gain, haien ordezkariak –politikariak zein teknikariak– ere horrela jokatu behar dute beren adierazpenetan eta agerraldi publikoetan.

13.1 Adierazpenak

Indarkeria sexistaren egoera baten aurrean, Sestaoko Udalak, Berdintasun Zerbitzuarekin elkarlanean eta haren aholkuei jarraituz, konpromiso eta jarduketa-jarraibide hauek hartzen ditu bere gain:

- **Pertsonal politikoaren iritzia.**

Sestaoko indarkeria sexistaren kasuak jendearen artean hedatzearen ondorioz Udaleko pertsonal politikoaren iritzia eskatzen denean, Berdintasun Zerbitzuak idatzizko eta hitzezko adierazpenak prestatuko ditu pertsona arduradunekin batera. Adierazpen horietan, erasoaren testuinguruan jarriko da arreta. Besteak beste, eraso mota asko daudela eta leku guztietan gertatzen direla nabarmenduko da, ez da gizartean hedatutako mito eta estereotipoetan eroriko, eta emakumeen eta haien senideen intimitatea bermatuko da.

- **Hedabideak.**

Prentsa eta Komunikazio Zerbitzuak kudeatuko du hedabideekiko harremana. Zerbitzu horrek erantzuteko jarraibide batzuk prestatuko ditu Berdintasun Zerbitzuarekin lankidetzan, erantzunak bideratzeko; hain zuzen ere, aldez aurretik informazioa egiaztatu gabeko erantzun inprobisaturik ez emateko.

- **Gaitzespena, konpromisoa eta eskura dauden baliabideak.**

Indarkeria sexistaren kasu bakoitzaren aurrean, adierazpen politiko bakoitzean, gertatutakoa gaitzesteaz gain, indarkeria jasaten duten emakumeei laguntzeko dauden baliabideak gogoraraziko dira. Gainera, indarkeria sexista prebenitzeko, emakumeen eta gizonen berdintasunerako politikak garatzen eta ezartzen direla gogoraraziko da, eta norabide berean lan egiteko konpromisoa dagoela ere bai.

13.2 Ekintza publikoak

Indarkeria sexistaren arloan, Sestaoko Udalak, Berdintasun Zerbitzuarekin elkarlanean eta haren aholkuei jarraituz, ekintza publikoei buruzko konpromiso hauek hartzen ditu:

- Indarkeria sexista gaitzesten duela argi eta publikoki adieraztea.
- Sestaon indarkeria sexistaren kasu bat gertatu dela jakitean, gaitzespen-ekitaldiak antolatzea edota emakume- edo feminista-elkarteek egiten dituzten deialdiak babestea, behin informazioa egiaztatu ostean, eta emakumeek edota senideek eskatzen edo baimentzen badute.
- Elkarrekin batera lan egitea, denon artean indarkeria sexista gaitzesteko ekitaldiak antolatzeko, ahal den neurrian.
- Herritarrei beren gaitzespena publikoki azaltzeko deialdia egitea.
- Urtean behin gutxienez, azaroaren 25aren esparruan, indarkeria sexistaren aurkako manifestazio/ekitaldi publiko bat egitea.
- Indarkeria sexista prebenitzeko eta haren biktimei laguntzeko Berdinsareak eta EAEko beste erakunde batzuek egiten dituzten kanpaina eta programak bultzatzea eta haietan parte hartzea, era koordinatuan lan egiteko, eta ematen den mezua denena eta bateratua izan dadin.

Kontuan izan behar da, indarkeria sexista gaitzesteko deialdi publiko espezifiko gehiegi eta elkarretaratze publiko jarraituak eginez gero, lortu nahi den helburua ahuldu egin daitekeela. Halaber, zenbait kasutan, gerta daiteke eraso guztiak neurri bakar batekin ez neurtzea; alegia, eraso batzuetan gehiegizko erantzuna ematea eta beste batzuetan neurrizkoagoa ematea.

14 Prozedura sestaon indarkeria sexistaren kasurik gertatuz gero.

Protokolo hau sinatzen duten erakundeek hedabideen, polizia-kidegoen, emakumearen beraren edo udalerriko beste pertsonaren baten bidez Sestaon indarkeria sexistaren kasu bat gertatu dela jakinez gero, Alkatetza jarriko dute jakinaren gainean.

Sestaoko Udalaren lehentasuna biktimarekin harremanetan jartzea izango da, edo, heriotza gertatuz gero, haren familiarekin. Biktima adingabea bada, haren familiarekin edo legezko tutorearekin jarriko da harremanetan.

Udalak beharrezko laguntza emango die emakumeari edo haren familiari: laguntza psikologiko eta juridiko espezializatua, baliabideak, aberriratzearen kudeaketan laguntzea, etab. Berma daitezkeen baliabideak baino ez dira eskainiko, itxaropen faltsurik ez sortzeko.

Biktima identifikatzea edo haren ingurunearekin lotzea eragin dezaketen informaziorik ez da emango, gehienbat, adinez txikia bada, intimitaterako eskubidea bermatzeko eta biktimizazio bikoitza saihesteko.

Udalak biktimaren edota familiaren samina errespetatu behar du. Indarkeria motaren bat jasaten ari diren emakumeek erabaki behar dute nola eta zenbateraino eman haien bizipenen berri.

Heriotzaren kasuan, indarkeria sexistak eragindako heriotzen aurrean Eudelek diseinatutako jarduketa-prozedurari jarraituko zaio.

Gainera, sexu-askatasunaren kontrako delituen eta indarkeria sexistarekin lotutako beste edozein delituren kasuan, jarraibide hauei jarraitu behar zaie:

1. Alkatetzak Bozeramaileen Batzarra bilduko du gaitzespen-adierazpen instituzional bat onartzeko, eta herritarrek deituko ditu egokitzen jotzen dituen ekitaldietara. Orobat, herritarrek, emakume- edo feminista-elkartek eta bestelako elkarteek antolatzen dituzten gaitzespen-ekintzak babestuko ditu.
2. Egokia dela uste bada, Alkatetzak legezko akzioak egikaritzeko ditu, gertatutakoarekin lotuta.
3. Alkatetzak eta Berdintasun Zerbitzuak era koordinatuan egingo dute lan; batik bat, hedabideei egin beharreko adierazpenei eta emakumearen edota haren senideen jarraipenari dagokienez.

15 Jarraipena, hobekuntza eta ebaluazioa

15.1 Jarraipena

Urtean behin, Batzorde Teknikoak, Berdintasun Zerbitzuaren ekimenez, protokoloaren jarraipena egingo du, bai eta, urtero, txosten bat ere. Hartan, hau adieraziko du:

- Estatistikak; besteak beste, protokolo honen esparruan lagundutako pertsonen kopuruari eta ezaugarriei buruzkoak. Estatistika horiek datu hauek hartuko dituzte kontuan, besteak beste: adina, indarkeria mota, erasotzailearekiko harremana, erabilitako baliabideak, mendeko pertsonak, urritasuna, jatorria, babes-agindua, zigor- edo absoluzio-epaia, etab.
- Protokoloaren ezarpenarekin eta garapenarekin lotuta, ahulezien, mehatxuen, indarren eta aukeren azterketa.

Txosten hori pertsonal politikoari helaraziko zaio, baliabideak bidera ditzan, eta emakumeen eta gizonen berdintasunerako udal-politika publiko eraginkorragoak egin ditzan.

15.2 Hobekuntza eta ebaluazioa

Protokoloa hobetzeko prozesua etengabea izango da.

2015eko ekainaren 30a baino lehen, Udalak abegi-etxearen erregelamendua eta esku hartzeko eta koordinatzeko jarraibideak garatuko ditu.

Horretarako, Batzorde Teknikoak bere funtzioak gauzatzean adosten dituen akordioak dokumentu batean jasoko dira. Akordio horiek emakumeen arreta eta laguntza hobetu, mahaiaren dinamismoa ahalbidetu eta Batzorde Teknikoko kide berrien ikasketa-kurba txikituko dute. Pertsonala txandakatzeko edo Batzordeari erakunde berriak atxikitzean sar daitezke kide berriak.

Protokoloa hobetzeko eta ebaluatzeko prozesurako datuak lortzeko eta jasotzeko, iturri hauek erabili dira, besteak beste:

- Azterketa konparatiboak egiteko baliagarriak diren datuak lortzeko agiriak (akordioak, fitxak, memoriak, jarraipen-txostenak, etab.).
- Protokoloaren datu kuantitatiboak, adierazleen arabera. Berba baterako:
 - a) Inplikaturako agenteei emandako galde-sortak.
 - b) Elkarriketa pertsonalak, aukeratutako zenbait agenterekin.

- c) Taldekako bilerak, inplikaturako agenteekin.
- d) Agenda eta kontaktuak, bai telefonoz, bai posta elektronikoz.
- e) Elkarrizketak lagundutako pertsonen.

Erabil daitezkeen iturriak kontuan hartuta, zenbait adierazle garatu beharko dira, gutxienez ere honako hau neurtzeko:

- Protokoloaren diseinuan eta ezarpenean argiak eta itzalak hautemateko.
- Protokoloaren kudeaketa alda dezaketen jokaerak prebenitzeko.
- Tresnaren eraginkortasuna ebaluatzeko, indarkeria-egoerak jasaten dituzten emakumeen arretaren kalitatea hobetze aldera.
- Inplikaturako agenteen esku-hartze profesionala ebaluatzeko.
- Egun dauden baliabideen egokitasuna eta eraginkortasuna neurtzeko.

Protokoloa ezartzeko zein haren jarraipena eta ebaluazioa egiteko, erakundeek aholkularitza-zerbitzu espezializatu baten laguntza teknikoa izan dezakete.

Protokoloa onartu ondoren, hiru urtean behin ebaluatuko da.

16 Komunikazioa

Sestaoko Udalak protokoloaren berri emateko plan bat egingo du. Hartan, hauek guztiak adieraziko dira: helburuak, irismena, inplikaturako pertsonak, metodologia, arrakasta neurtzeko sistema eta erabiliko diren tresnak.

Komunikazio-ekintza bakoitzak hauek adieraziko ditu, besteak beste: helburua, xede-publikoa, komunikazio-kanalak, baliabide materialak eta giza materialak, eta egikaritze-datak.

Komunikazio-planaren helburua Protokoloaren edukien berri ematea izango da, barne- zein kanpo-mailan. Jendeak tresna hori ezagutzea eragingo du horrek, eta teknikarien, politikarien eta herritarren parte-hartzea sustatuko du.

Berdintasun Zerbitzua arduratuko da hobetzeko iradokizunak eta proposamenak jasotzeaz.

Protokoloaren berri emateko prozesuan, printzipio eta jarraibide hauek hartuko dira aintzat:

- Protokoloa denen eskura egongo da.
- Hizkuntza garbian eta ulerterrazean idatziko da, edozein kultura-mailatako pertsonak uler dezaten.
- Protokoloa eta haren bidez garatzen diren materialak Sestaoko emakumeen errealitatera egokituko dira, eta hauek hartuko dituzte kontuan: adina, jatorria, urritasuna eta beste edozein baldintza pertsonal edo sozial.

17 Interpretazioa eta argitalpena

Protokoloa aplikatzean haren interpretazioari buruzko zalantzarik sortuz gero, Berdintasun Zerbitzuak izango du zalantza hori argitzeko eskumena. Horretarako, egokitzat hartzen den aholkularitza juridiko espezializatua izango du.

Protokolo hau erakunde parte-hartzaileetako pertsonal politikoari bidaliko zaio, sina dezaten eta indarrean sar dadin.

18 Berrikuspena eta indarraldia

Protokolo honek iraupen mugagabea izango du. Urtean behin berrikusi ahal izango da, betiere, proposatutako helburuak hobeto lortzeko aldatzea beharrezkoa bada.

Goragoko legeren edo arau konbentzionalen batek Protokolo honen edukia aldatuko balu, sinatzaileek konpromisoa hartzen dute edukia berehala egokitzeko.

19 Sinadurak

Akordio honen ondorioak hura sinatu eta hurrengo egunean hasiko dira. Eta aurreko guztiarekin ados daudela adierazteko, protokolo hau sinatzen dute

Sestaon, 2014ko abenduaren 10 (e)an

Josu Bergara López

Alkatea

Sestaoko Udala

Julen Ballesterio Zárraga

Kudeatzailea

Barakaldo-Sestaoko ESI

Vicente Arcenillas Moreno

Sestaoko Komisariako burua

20 Eranskinak

- I. Babes-agindua eskatzeko eredua. Eskabide eredu hau duen aparteko dokumentua erantzten da
- II. Datuak biltzeko eta lagatzeko eredua. Datuak bildu eta lagatzeko eskabide eredu duen aparteko dokumentua erantzten da.
- III. Sestaoko eta Bizkaiko baliabide eta zerbitzu interesgarriak.
- IV. Indarkeria sexista jasan eta udalaren harrera-etxean babesa hartu duten emakumeei eta hauen ardurapean daudenei laguntasuna eta laguntza emateko ibilbidea, Sestaoko udaleko lehen mailako arretako gizarte zerbitzuetako profesionalen taldearen eskutik
- V. Etxean tratatu txarrak eta sexu-erasoak jasaten dituzten emakumeei laguntza hobe emateko erakunde arteko II. akordioa. Erakundeen Arteko Hitzarmena duen aparteko dokumentua erantzten da.

III Eranskina Sestaoko eta Bizkaiako baliabide eta zerbitzu interesgarriak.

24 orduko Telefono Arreta Zerbitzua

Telefonoa: 900 840 111. Doakoa da eta 24 orduz funtzionatzen du (ez du arrastorik uzten fakturan).

Eusko Jaurlaritzaren mendekoa, lurralde osoa hartzen du, Indarkeria jasaten duten emakumeen deiak horien familiartekoenak indarkeria sexista egoera kasuak ezagutzen dituzten pertsonenak jasotzen ditu.

Bizkaiko Foru Aldundia. Gizarte Ekintza Saila. Emakumea eta Familia Zerbitzua

Telefonoa: 944 066 900 / 946 083 574

Zerbitzu honek, besteak beste, Bizkaiko Lurralde Historikoan bizi eta tratatu txarrak eta sexu erasoak jasan dituzten emakumeei laguntza espezializatua ematen die. Zerbitzu honek kasu hauetarako dauden baliabideak eskuratzea eskaintzen du.

- **Aldundiaren laguntza Juridikoa**
Gizarte Ekintza Saila. Emakumea eta Familia Zerbitzua
Helbidea: Ugasko, 3-2.solairua 48005 Bilbo
Telefonoa: 944 068 000
Zerbitzua astelehenetik ostiralera bitartean eskaintzen da 10:00etatik 19:00etara (hitzordua aurretik eskatu behar da Emakumeak Babesteko eta Familiei Laguntzeko Zerbitzua: 944 068 000).
- **Aldundiaren laguntza psikologikoa**
Gizarte Ekintza Saila. Emakumeak Babesteko eta Familiei Laguntzeko Zerbitzua
Helbidea: Ugasko, 3-2.solairua 48005 Bilbo
Telefonoa: 944 068000
Zerbitzua astelehenetik ostiralera bitartean eskaintzen da 10:00etatik 14:00etara eta 15:00etatik 19:00etara (hitzordua aurretik eskatu behar da Emakumeak Babesteko eta Familiei Laguntzeko Zerbitzua: 944 06 80 00).

Emakumearen aurkako indarkeria koordinatzeko Zentroa

Telefonoa: 944 016 726

Eusko Jaurlaritzako Justizia, Enplegu eta Gizarte Segurantzaren Sailaren mende dagoen Zentro honek, babesa emateko aginduen jarraipena egitea du helburu eta baita emakumeen kontrako tratu txarrak eta familia barruko indarkeriarekin zerikusia izanik auzitegiek hartutako gainerako neurriena ere eta halaber gai honekin zerikusia duten erakundeak koordinatzekoa.

Biktimari Laguntza emateko Bizkaiko Zerbitzua

Helbidea: Bide Onera Plaza, z/g. 48901 Barakaldo

Telefonoa: 900 400 028/ 944 001 031

Zerbitzu hau Eusko Jaurlaritzako Justizia eta Administrazio publiko Sailaren mende dago eta bere helburua delituen biktimei laguntza juridikoa, psikologikoa eta laguntzakoa ematea da, bidera daitezkeen prozedura polizial eta judizialaren eremuan.

Emakumearen gaineko Indarkeria, Etxeko Indarkeria eta Sexu Erasoen Biktimei Laguntza Juridikoa emateko Zerbitzua

Helbidea: Rampas de Uribitarte, 3-1. solairua. 48001 Bilbo.

Telefonoa: 902 103 908 (24 orduko guardia).

Zerbitzu hau Justizia eta administrazio publiko Sailaren mende dago eta Abokatuen Kolegioek ematen dute; Zerbitzu horren bidez, biktimari abokatu-laguntza ematen zaio salaketa edota babes-agindurako eskabidea aurkeztu aurretik.

Zerbitzu hori honako bide hauek erabiliz lor daiteke: Polizia/Ertzaintza, Guardiako Epaitegia, Emakumearen Indarkeriaren gaineko Epaitegia, Orientabide Juridikorako Zerbitzua, dagokion Oinarritzako Gizarte Zerbitzua edota interesa duen pertsonak aurrean emandako telefonora deituta.

Guardiako 24 orduetan egiten diren eginbide guztiak doakoak izango dira, guardia denboran edota hurrengo bi egunen barruan eginez gero baita epaiketa azkarra bera ere.

Orientabide Juridikorako Zerbitzua

Telefonoa: 944 016 712

Zerbitzu hau Bizkaiko Abokatuen Bazkunaren mendean dago; horren bitartez ofiziozko abokatua eta doako justizia izateko eskabideak tramitatzen dira.

Emakumearen Indarkeriaren gaineko Barakaldoko Epaitegia

Helbidea: Bide Onera Plaza, zg. Bigarren Solairua, 48901 Barakaldo

Telefonoa: 944 001 033

Faxa: 944 001 065

Barakaldoko Guardiako Epaitegia

Helbidea: Bide Onera Plaza, z/g. Beheko Solairua, 48901 Barakaldo

Telefonoa: 944 00109

Faxa: 944 001 070

Auzitegiko Klinika (Bilbo)

Telefonoa: 946 030 056

Auzitegi Medikuntzako Euskal Erakundea

Telefonoa: 944 016 731

Familia elkartzeko puntua

Helbidea: Plaza del Solar, z/g. 1.solairua, 48920 Portugalete.

Portugaleten eman zaie zerbitzu hau Barakaldoko Barruti Judizialeko udalerrietan bizi direnei, asteazken eta ostiraletan, 16:30etik 20:30era eta larunbat eta igandeetan 10:00etatik 14:00etara eta 16:00etatik 20:00etara. Epaitegiek bideratuta jasotzen da zerbitzu hau.

Sestaon

Ertzaintza–Sestaoko komisaldegia

Helbidea: Andrés Jaureguibeitia kalea, 2, 48910 Sestao.

Telefona: 944 063 400 /112.

Faxa: 944 063 401.

Udaltzaingoa

Helbidea: Alonso Ercilla, 2, 48910 Sestao

Telefona: 944 729 092.

Oinarrizko Gizarte Zerbitzuak:

- **Oinarrizko Unitatea 1**

Helbidea: Las Llanas Zumarkalea, 4, 48910 Sestao

Telefona: 944 729 039 / 944 729 000

Faxa: 944 957 714

- **Oinarrizko Unitatea 2**

Helbidea: Los Baños, 53-55, 48910 Sestao

Telefona: 944 961 618 / 944 729 000

Faxa: 944 724 388

Astelehenetik ostiralera, 9:00etatik 14:00etara ematen da zerbitzua.

Emakumeentzako Orientabide Juridikorako Zerbitzua

Oinarrizko Gizarte Zerbitzuen bitartez jaso daiteke zerbitzua edota zuzenean 944 950 499 telefonora deituta. (aurretik hitzordua eskatzeko). Zerbitzua astelehenetan 18:00etatik 20:00etara eta asteazkenetan 11:00etatik 13:00etara ematen da.

Emakumeentzako Psikologia Arreta Zerbitzua

Oinarrizko Gizarte Zerbitzuen bitartez jaso daiteke zerbitzua edota zuzenean 944 950 499 telefonora deituta. (aurretik hitzordua eskatzeko). Zerbitzua astelehenetan eta asteazkenetan 18:00etatik 20:00etara ematen da.

Berdintasun Zerbitzua

Helbidea: Kasko Plaza, z/g 48910 Sestao
Telefonoa: 944 729 000 –119 luzapena
Ordutegia: 9:00etatik 14:00etara

OSAKIDETZA – Osasun arlotik emandako arreta

- **Kueto Osasun Zentroa**
Helbidea: Gran Vía, 56 - 48910 Sestao
Telefonoa: 946 007 880
Faxa: 946 007 881
- **Markonzaga Osasun Zentroa**
Helbidea: Antonio Trueba, 15 - 48910 Sestao
Telefonoa: 946 00 78 00
Faxa: 946 00 78 01
- **Sestao Osasun Mentaleko Zentroa**
Oinarrizko arreta zerbitzuaren bitartez jasotzen da zerbitzua
Helbidea: Antonio Trueba kalea, 17 (Osasun Zentroa) 48910 Sestao
Telefonoa: 946 00 77 90
Faxa: 946 00 77 91
- **La Iberia Kontsultorioa**
Helbidea: Hiru Kontzejuen Plaza, 1 Beheko Solairua, 6, 48910 Sestao

Indarkeria sexistaren aurrean erakunde arteko jarduera eta koordinaziorako tokiko I. Protokoloa.

Telefona: 946 081 442

Faxa: 944 065 591

- **San Eloy Ospitalea – Larrialdiak**
Helbidea: Antonio Miranda Etorbidea, 5, 48902 Barakaldo
Telefona: 944 006 700

IV Eranskina Emakumeen harrera etxeko eskuhartze plana

Sarrera

Indarkeria sexista Nazioarte eta Nazio mailako Erakunde Ofizialek onartutako indarkeria mota da, Giza Eskubideen praktika eta egikaritzaren aurka zuzen jotzen duena. Bide beretik, indarkeri mota hau, dituen alderdi guztietan erabilia, desberdintasuna sustatzen duten egitura eta mekanismoen ezinbesteko eragilea da.

Azken urteotan garatu den arau-esparru zabalean eta batez ere gure Autonomia Erkidegoak dituen eskumen esparruan eta Indarkeri sexistaren aurrean Erakunde arteko Jarduera eta Koordinaziorako Tokiko I. Protokoloak jasotakoaren arabera, *botere publikoen ardura da biktimei babesa eta laguntzea ematea, horretarako ikertu, epaitu, zigorrak ezarri eta erreparatzeko neurriak hartuz; baliabide judizial, administratibo, ekonomiko, sozial eta bestelako edozein eskura izan dezaten bermatuz eta biktimek duten errealitate eta beharretara egokituz.*

Gure herriko emakume askok bizi duten edo bizi dezakeen arazo larri horren jakitun, Sestaoko Udaleko Gizarte Zerbitzuek badute etxebizitza bat, udalaren kudeaketa eta ardurapekoa, indarkeria matxistak eraginda, ohiko etxebizitza uztera behartuta edo utzi beharra izanik aldi baterako lojamendua behar duten emakume guztiak (eta hauen ardurapean daudenak) hartzeko.

Erresidentzia baliabide honek oinarritzko bi helburu betetzen ditu: segurtasun fisiko eta psikikoa bermatuz aldi baterako lojamendua eta aldi berean *laguntasuna eta laguntza profesionala jasotzeko espazioa* eskaintzea, egoera berri horretan emango diren aldaketei eta hartu beharreko erabakiei aurre egiteko.

Laguntza soziala lan egiteko beste modu bat da; horren bidez, udalak jartzen duen etxebizitzan babesa hartu duten pertsonak bizitzan euren bide propioa egingo dute, aholkuak eta orientabideak emango dizkien pertsona aditu baten ondoan (profesional bat). Prozesu horretan, lagundua den pertsonak hartu behar ditu erabakiak bera baita erabakiak hartu eta aldaketak egin behar dituenak.

Hori dela eta laguntza soziala tratu pertsonalizatua lehenesten duen esku-hartze metodologikoa da, hurbiltasuna eta konfiantza oinarri duena eta gure baliabidean babesa hartu duen emakumea bizitzan hartu beharreko erabakietan ahaldundutzea xede duena.

Xede horrekin, Sestaoko Udalaren Lehen Mailako arretako Gizarte Zerbitzuetako profesionalak, emakume hauek egoera ahul eta hauskorra dutela edo izan dezaketela jakinik, uste dugu beharrezkoa dela laguntza integrala zehazteko premia, gure eskumenen esparruan, eta *normalizazio printzipioa* lehenetsiz, Sestaoko udalerrian indarkeria sexista jasan eta harrera-etxearen baliabidean ostatu hartu behar duten emakumeei eman beharreko laguntzan, koherentzia eta kalitatezko esku-hartzea ezartzea harrera-etxera heltzen diren momentutik hasi eta egonaldia amaitu arte.

Horregatik, Indarkeria sexistaren aurrean Erakunde arteko Jarduera eta Koordinaziorako Tokiko I. Protokoloak jasotzen dituen printzipio eta erabakiekin bat, dokumentu honetan aurkezten da Sestaoko Udaleko Lehen Mailako arretako Gizarte Zerbitzuetako profesionalen taldeak egindako esku-hartze plana.

Indarkeria sexista jasan eta udalaren harrera-etxean babes hartu duten emakumeei eta hauen ardurapean daudenei laguntasuna eta laguntza emateko ibilbidea, sestaoko udaleko lehen mailako arretako gizarte zerbitzuetako profesionalen taldearen eskutik.

Ibilbide honek, orokorrean hartuta, hiru esku-hartzeune nagusi ditu: harrera-etxean sartzeko unea, egonaldi luzea egiteko unea eta harrera-etxetik alde egiteko unea.

Unebakoitzean, helburuak lehenesten dira eta esku-hartzeko oinarritzko protokoloa³ ezartzen da, horrek harrera-etxean babes hartu duten emakume guztiei eta hauen ardurapean daudenei orientabide eta kalitatezko laguntza bera ematen lagunduko du. Gainera, laguntza hau ematen ari diren gizarte zerbitzuen ardura duten profesionalak koordinatuta lan egitera behartzen ditu aurretik

³ Emakumeen guztiekin egin beharreko oinarritzko esku-hartze protokolo hau ezarri arren, gizarte esku-hartzearen errealitatea eta arlo horretako esperientziak pertsona bakoitzaren bizipenetara egokitu beharra eskatzen du, eta are gehiago egoera ahulean, norabide gabekoan eta hauskorrean dauden pertsonen kasuetan.

adostutako denborari, informazioa biltze eta sistematizatzeari, kasu bakoitzaren balorazioari eta oinarritzko esku-hartzeei dagokionean.

Harrera-etxean babesa hartzen duen unea

Haserako esku-hartze une honetan, harrera-etxean sartzea bi denbora ezberdinetan egin daiteke, horrela jasotzen bita protokoloan.

Emakumea, eta izatekotan, bere ardurapeko pertsonak harrera-etxean daudenean, hurrengo hogeita lau orduen barruan, harrera-elkarritzeta⁴ egin behar da eta hor:

- Emakumea babesean hartzeko epea ezarriko da eta baita emakumeak esan behar duena entzuteko ere.
- Emakumearen egoera orokorra eta balizko arrisku egoeraren aurreneko balorazioa egiteko informazioa (oinarritzkoa eta beharrezkoa) jasoko da. (informazioa jasotzeko egindako dokumentuarena arabera).
- Egokitu zaion profesionalaren eta emakumearen arteko esku-hartze eta harreman esparrua zehaztuko da.

Ondoren, hurrengo hiru egunetan, berriro egingo da elkarritzeta sakonagoa behatzeko, duen egoeraren berri entzuteko, dituen motibazioak, beharrianak, etorkizuneko proposamenak zein diren jakiteko.

Elkarritzeta honen helburua dituen galderei erantzutea da, bideragarriak izan daitezkeen baliabide eta aukerez informazioa emateko.

Gainera, emakumea harrera-etxean sartu eta hurrengo zazpi egunetan, behar den informazioa osatuko da lan horretan diharduten gainerako zerbitzu eta profesionalekin sarean egindako koordinazioaren bidez. Honek guztiak, balizko behar, kapazitate eta igurikimenei behin behineko balorazio bat eginez amaituko da eta txosten sozial batean jasoko da.

⁴ Elkarritzeta hau Gizarte Zerbitzuetako bulegoetan edo harrera-etxean bertan egin ahal izango da, pertsona bakoitzaren egoera eta baldintzen arabera.

Emakumeak, denbora tarte hau igaro ondoren eta modu ofizialean, harrera-etxean sartu eta egon nahi duela adierazten duen eskabidea aurkeztu beharko du.

Elkarrizketa hauek egin eta informazioa jaso ondoren, dagokion gizarte laguntzaileak, udal harrera-etxean geratzeko ez geratzeko komenigarritasuna baloratuko du, eta ez geratzeko erabakia hartzen badu, udal protokoloaren ardura duen gizarte lantaldeak berretsi beharko du erabakia.

Zentzu honetan harrera-etxean sartu ahal izateko honako hau hartuko da kontuan:

1. Erabiltzailea adin nagusia edota adingabe emantzipatua izatea, ez dezala eduki drogamenpekotasun edo buruko arazo larririk, ez dezala memento horretan erabil daitekeen ordezeko etxebizitzarik eduki ...
2. Bost egun igaro ondoren, egindako eskabideari erantzun behar zaio eta hiru asteko epearen barruan⁵, emakumeak harrera-etxean jarraitu behar badu, harekin batera *banakako proiektu akordioa burutuko da* eta hor, berarekin eta egotekotan bere ardura peko pertsonekin egingo den laguntzan jorratuko diren alderdiak jasoko dira.

Harrera-etxean egon bitarteko unea

Emakumea harrera-etxean hiru aste baino tarte luzeagoan badago, eta araudiak eta ordenantzak jasotzen duten gehieneko epea agortu arte, dagokion gizarte laguntzaileak eta erabiltzaileak banakako proiektu akordioa sinatuko dute.

Harrera-etxean jarraitzeko helburua honako hau da:

- a Emakumeak laguntza eskabidea egin ondoren, gizarte eta pertsona mailan orokorrean beharrezkotzat hartu diren alderdiak berreskuratu eta berrantolatze prozesuari ekiten zaio.

⁵ Hiru aste hauetan zehar, dagokion gizarte laguntzaileak baloratu ahal izango du, biktimarekin batera, joan beharreko zerbitzuetara lagundu behar zaion ala ez. Laguntza hau emakumeak berak onartu egin behar izango du, edo bestela, haren ingurukoen edota etxekoen babes sareak egitea ahalbidetu behar da. Era berean, emakumeak eskatzen dituen udalaz gaindiko bestelako baliabideak izapidetu edo eskatuko dira.

- b Laguntza profesionala eta banakakoaren bitartez, sinatu den akordioan jasotzen diren helburuak lortu nahi da.

Arloka lortu nahi diren helburuak

Legeen arloan

- Laguntza eman beharrezkoak diren ekimen legaletan egoki ikusten diren neurri legalak eta zibilak lortzeko.
- Biktimari laguntza eman izapidetze eta gestioak egiteko.
- Lan horretan diharduten entitate eta zerbitzuen koordinazioa mezuak eta jarduerak bikoiztu ez daitezen.
- Egoitza baimenik ez duten emakumeen kasuan, baimen hori lortzeko izapidetzeei hasiera eman.

Laneko prestakuntza arloan

- Prestakuntza edota lana lortu edo mantentzea lortzea interesatuak gizarteratzeko dituen aukerak hobetuz.
- Lan eta prestakuntza arloko ibilbidea zehaztu dauden baliabide eta prestakuntza eskaintzei buruzko informazioa emanez.
- Prestakuntza eta enplegu sarearekin koordinatu.

Psikoheziketa arloan

- Amei laguntza eskaini seme-alabak harrera-etxera eta egora berrira egokitzeke prozesuan.
- Errekuperazio pertsonala lortzeko tresnak eta konpetentziak eskaini.
- Arlo honetan esku har dezaketen entitate eta zerbitzuen koordinazioa.

Gizarte arloan

- Parte-hartze soziala eta komunitatearena sustatu gizarteratze prozesuaren parte gisa.
- Etxebizitza independentea lortzea erraztu.

Bizikidetza arloan

- Harrera-etxeko dinamikan gizalegez parte hartu (harrera-etxean babesa hartuta pertsona gehiago egotekotan).
- Erabilera indibiduala eta komunerako instalazioak errespetatu.

Hauxe da emakumeen eta haren ardurapean dauden pertsonen laguntza prozesuko etaparik garrantzitsua. Laguntza prozesuak oreka bat lortu behar du errespetua eta emakumearen erritmoa eta inguruabarren eta harrera-etxeko egonaldian jarritako helburuak eta epe zehatzak lortuz amaitu direlako errealitatearen artean.

Laguntzaren esku-hartzeak gutxienez bi asterik behin egingo den elkarrizketa bat izango du, eta pertsona interesatuak duen prozesuaren eta bere inguruabarren arabera maiztasun handiagoa edo txikiagoa izango du.

Era berean, baliabide espezializatuekin egin beharreko sareko lana, ezinbestekoa da informazioa ez bikoizteko eta esku-hartzeak ez solapatzeko.

Hilero, egin beharreko elkarrizketen barruan, pertsona horrekin berarekin berraztertzea behar da sinatutako hitzarmena⁶.

Dagokion gizarte laguntzaileak, udal harrera-etxean geratzeko ez geratzeko komenigarritasuna baloratuko du, eta ez geratzeko erabakia hartzen badu, udal protokoloaren ardura duen gizarte lantaldeak berretsi beharko du erabakia.

Harrera-etxean bi familia-unitate baino gehiago egonez gero, hasiera batean topaketa-bilera labur bat egingo da; bilera horren helburuak harrera-etxeko egunez eguneko antolaketari dagozkion gorabeheraz hitz egiteko, hala nola, zerbitzuez, ordutegiez, errespetuaz, etxeko beharrez.

Harrera etxetik irteteko eta uzteko unea

Etxetik irtetea laguntza prozesuaren une diferenteetan eman daiteke, eta horrek ez du esan nahi prozesua amaitu denik.

⁶ Interesgarri izan daiteke burututako helburu eta lanen balorazio-eskala bat sartzea, prozesuan zehar ematen diren aldaketen arabera egokitu ahal izateko eskaini beharreko esku-hartzea eta laguntza.

Harrera-etxean aldi baterako babesa eman ondoren ez da bertan hartzen

Emakumeari harrera-etxean babesa eman ondoren, azkenean bertan hartzen ez den egoera-tipo bat baino gehiago dago eta gehiago ere eman daitezke.

Hona eman daitezkeen zenbait egoera:

- Haserako hamar egunetan egiten den esku-hartzean, udalaren harrera-etxea baliabide egokia ez dela ikusten da, kasu horretan zehaztu eta arrazoitu egingo da alderdi argi eta zehatzetan oinarrituta. Erabaki hau udal protokoloaren ardura duen gizarte lantaldeak berretsi beharko du⁷.
- Baldintzak kontuan hartuta, emakumea Bizkaiko Foru Aldundiaren Zerbitzu espezializatueta bideratzea komenigarria dela baloratu da, eta horrela eskatu du interesatuak berak.
- Harrera-etxean dagoen egun tarte honetan, harrera-etxea izateko bestelako aukerak aurkitu dira edota ohiko etxebizitzaren erabilerarekin zerikusia duten alderdiak konpondu dira.
- Emakumeak, berak hala erabakita, bere etxera itzuli nahi du.

Egoera hauetan, eta eman daitezkeen beste batzuetan, laguntza profesionala garrantzia hor dago. Kasu hauetan laguntza profesionala baldintza berrietara egokituta eskainiko da eta baita dauden baliabide guztien informazioa ere.

Era berean, balorazio gisa pertsonarekin berarekin baloratuko da egindako esku-hartzea etorkizunean eman daitezkeen esku-hartzeak hobetzeko helburuarekin.

Harrera-etxetik irtetea egonaldia amaitu delako

Harrera-etxetik irtetea, ez da bertan egon den emakumeak hasi duen prozesuaren amaiera, ahalduntze pertsonala lortzeko bidean egin beharreko beste etapa bat baizik.

⁷ Garrantzitsua litzateke kasu hauetarako irizpide teknikoak aztertzea.

Harrera-etxearen helburu nagusia gizarte mailan eta maila pertsonalean errehabilitazio eta berrantolaketa prozesua lortzea da, horretarako laguntza profesionala eta banakakoa erabiliz, eta beraz, harrera-etxetik irtetea prozesu horren eta esku-hartzearen beste fase bat da.

Harrera-etxean eman beharreko aldia bete ondoren, gutxienez ere alde legalak ekonomikoak eta etxebizitzari buruzkoak konpontzea lortu behar da.

Harrera-etxeko egonaldia amitu baino hilabete aurretik, etxetik irtetea prestatzeko elkarrizketak maizago egin beharko dira.

Irteera egunean⁸, ardura duen gizarte laguntzaileak bere bizitoki berrira lagunduko dio pertsonari, beti ere pertsona hori ados badago.

Harrera pisutik alde egin eta hamar eguneko epean, egin den esku-hartzearen jarraipena eta ebaluazioa egiteko elkarrizketa bat egingo da. Elkarrizketa horretan laguntza profesionala jasotzen jarraitzeko aukera eskainiko da.

Harrera-etxean egon den pertsonaren espediente-itxiera, itxiera-txosten baten bidez egingo da, bertan prozesu honetan zehar egindako esku-hartzea, lortu diren helburuak, emakumearen zailtasunak eta aldaketak, eta izatekotan bere ardurapeko pertsonenak jasoko dira.

Harrera-etxeko egonaldia bertan behera geratzea

Emakumean harrera-etxean sartzeko akordia sinatu ondoren, harrera-etxetik irtetea aurrean adierazitako arrazoiengatik izan badaitezke ere, gerta daiteke egonaldia bertan behera geratzea.

Harrera-etxeko egonaldia bertan behera geratzeko balorazioa egiteko, honako hau hartu behar da kontuan: Harrera-etxeko araudia ez betetzea, izan duen jokabideak

⁸ Pisuari kudeaketan egin beharreko administrazio izapidetzea gora behera.

berari edo beste batzuei eragin ahal izan dion arriskua, sinatutako akordioa behi eta berriro ez betetzea eta laguntza profesionala jasotzeko prest ez egotea⁹.

Balorazio hau zehatza eta gertaera eta alderdi argi eta zehatzetan arrazoitua izan behar da. Erabaki hau udal protokoloaren ardura duen gizarte lantaldeak berretsi beharko du¹⁰.

⁹ Laguntza profesionalaren beharrik ez eskabiderik egon ezean, harrera-etxea bizitoki eta lojamendu beharretara soilik mugatzen da.

¹⁰ Garrantzitsua litzateke kasu hauetarako irizpide teknikoak aztertzea.

